

ХРИСТИЯНКА

списание за
християнското
семейство

София * 1924 * година II. книжка 6 и 7

СПИСАНИЕ ХРИСТИЯНКА.

ГОДИНА ВТОРА, 1924 КНИГА VI и VII НОЕМВРИЙ и ДЕКЕМВРИЙ

С Ъ Д Ъ Р Ж А:

АНГЕЛЪТЪ СЕ ЯВЯВА НА ПАСТИРИТЪ ВЪ ВИТЛЕЕМЪ (картини отъ
Ж. Божени.
ВИТЛЕЕМЪ — Лаврентий.
ХРИСТОСЪ СЕ РАЖДА — г. Н. Розова.
НАЧАЛОТО НА ГОЛГОТА —
РОЖДЕНИЕТО НА БОГА — А. Ф-въ.
ДЛЪЖНОСТИТЪ НА ХРИСТИЯНКАТА — Р. Беата.
РАДОСТЪТА НА АНГЕЛИТЪ — (картина отъ М. Щюлера.)
ВЪ БОЛНИЦИТЪ И ЗАТВОРИТЪ — свещ. Цв. Христовъ.
СОДОМЪ И ГОМОРА (стихотв.) Люб. Бобевски.
ХРИСТИЯНСКИ ХИМНЪ (пѣсень) — муз. Н. Пенчевъ.
ХЕРУВИМСКА ПѢСЕНЬ (ноти.) муз. Б. Ибришимовъ.
ПРОСИЯ-РАДОСТЪ — Д. И. Вапцаровъ.
ВЕЛИКАТА ДУША — Г. Велчевъ.
ПО-СИЛНИ ОТЪ СМЪРТЪТА (сценка) — Ст. Караджовъ.
МОНАСТИРЪ СВ. КЛИМЕНТЪ ВЪ ОХРИДЪ (снимка).
ПУСТИННИКЪТЪ — Р. Костенцева.
ВИТЛЕЕМСКИТЪ ОВЧАРИ (сцена) — Ст. Караджовъ.
СВ. ЦАРЪ БОРИСЪ — картина.
СВ. МЖЧ. ЛЮДМИЛА.
МОЛИТВА (пѣсень) — муз. Н. Пенчевъ.
НЕВЕЖЕСТВОТО НА НАУКАТА — Арх. Ст. Абаджиевъ.
СВ. КЛИМЕНТЪ ОХРИДСКИ — картина.
ТАИНСТВОТО ИЗПОВѢДЪ.
НАШИЯТЪ ПЕЧАТЪ ЗА ЖЕНАТА — жената у богомилитъ.
ДОМАКИНСКИ ИЗВЕСТИЯ.
ДУХОВНИ БИСЕРИ.
БЕЛЕЖКИ.
ПОЩА.
БИБЛИОГРАФИЯ.

Побързайте съ изплащане на абонамента!

Четете обявлението на 3 стр. — корицата.

Ангелът се явява на пастирите въ Витлеемъ.

(Картина отъ Ж. Бастена—Лепаж)

ХРИСТИЯНКА

СПИСАНИЕ ЗА ХРИСТИЯНСКОТО СЕМЕЙСТВО

В и т л е е м ъ .

Преди 1924 години какъ билъ оживенъ тоя тихъ градъ! Колко радостни били неговитѣ жители! Колко грижи и суети имали тѣ! При тѣхъ идвали отъ вснчки страни на Иудея потомцитѣ на Давида, за да запъшатъ името си. Всички Витлеемски къщи били препълнени. Немало кѣтче, което да не е било заето отъ надошлитѣ. Много въ тоза време Витлеемъ се безпокоилъ, но пъкъ колко изгоди получилъ! Надошлитѣ оставяли въ него много пари. Много стари познанства било възобновено. Много нови било създадено. Презъ това време Витлеемъ поживялъ животъ на голѣмъ градъ — шумно и весело...

Но когатото Витлеемъ билъ тѣй заетъ отъ суета, тѣй прекрасно търгувалъ, тѣй се веселилъ, надъ него едва ли не се извършило най-голѣмо нещастие. Той не забележалъ дошлия у него Господъ и Му отказалъ подслонъ. Щастливъ билъ Витлеемъ, че се намѣрило у него пещеря, въ яслитѣ на която билъ положенъ невмѣстимиятъ Христосъ Богъ. Заради тая пещеря Витлеемъ се запазилъ до сегашно време, — тогава когато сж изчезнали не само многобройни богати градове, но и толкова царства. Заради тая

пещеря хиляди поклонници всѣ киднезно отъ всички краища на земята се събиратъ въ Витлеемъ. Заради тая пещеря името Витлеемъ е било славено до наше време и ще бжде благословено до края на вѣковетѣ

Не сжщото ли ние виждаме и сега? Не сжщата ли суета, не сжщата ли грижа за удоволствия, каквито имало въ Витлеемъ срещу деня на раждането на Спасителя? Нима у нашето сърдце нѣма да се намѣри едно малко кѣтче за Господа? Нима съвсемъ ще затворимъ за Него вратитѣ на сърдцето си?.. А Той стои при вратитѣ на нашето сърдце и търпеливо чака. Нѣма ли да Му отвори нѣкой? Нима следъ толкова дни на радость и отидихъ нѣма да се намѣрятъ часове за споменуване раждането на Спасителя? А нима само съ възпоменуване трѣбва да ограничимъ празнуването? Не въплощението на Спасителя трѣбва да се повтори у всѣкого отъ насъ. Всѣки трѣбва да въплоти у себе си Христа, Неговитѣ мисли, Неговитѣ желаня, Неговитѣ чувствуваня, тѣй, че да стане напълно храмъ Христовъ. Но дайте поне мѣсто въ душата си на спомена за раждането на Спасителя, за Него-

вото смирение, ницета заради насъ... Прочетете Светото Евангелие за ражданието на Спасителя и размислете върху му. Отдълете, макаръ най-малко, кѣтче въ своето сърце, кждето Той би могълъ да направи Своитѣ Божествени ясли. Срѣдъ покоя, съ който ще се наслаждаваме, да отдѣлимъ въ душитѣ си макаръ най-малко, кѣтче, гдето да намѣри покой нѣмация кжде главата си да подслони. Господъ е милосърдъ! Ако не Го стѣсняваме въ това малко кѣтче и не Го изгонваме съ своитѣ нечисти

мисли и лоши дѣла, като освети нашата паметъ, Той малко по-малко ще освети нашия умъ, нашето сърдце...

Ако и това не сторимъ, т. е. не се заловимъ даже съ възпоменаване ражданието на Спасителя, не прочетемъ Евангелието, — колкото и да бжде това скърбис, ние трѣбва да кажемъ: нашето празнуване ще бжде не въ честь на ражданието на Спасителя, а въ честь на плѣтоугодието на Ирода

Лаврентий.

Христось се ражда.

„Дева днесъ ражда Пресъщественя и земята принеся пещеря на непристъпния Ангелитѣ съ пастиритѣ словословятъ. Вълхвитѣ съ звездата пжтешествуватъ. Заради насъ се роди отроче младо, превѣчни Богъ“...

Каква, чудна тайнствена, поетическа картина се изправя предъ душевния погледъ, когато запѣятъ тая свешенна пѣсенъ!... И тиха нощъ, и пастири, и дивно о пѣние на ангелитѣ, блѣстящи съ крилата си въ дълбоката синина на нощното южно небе, и чудесната звезда, и таинственитѣ мждреци съ дароветѣ, и пещерата, и пречистата Дева, и, най-последно, — въ яслитѣ — всички радващъ, всички озаряващъ съ Своята Божествена свѣтлина — Божественъ Младенець!...

Кое християнско сърдце нѣма да затупти при тая представа?

У кого нѣма да се събуди желание да отиде, да се поклонни, да падне предъ чудния Богъ-Младенець, и да Му поднесе дароветѣ на своята любовъ?...

Щастливи сж ония, които могатъ да видятъ оная земя, самото онова мѣсто, гдето се родилъ божественниятъ Спасителъ, и тамъ да Му се поклонятъ... Но оная земя е далечъ и не всички могатъ да отидатъ тамъ... Сърдцето ми ме тегли къмъ светия храмъ Божи, за да се поклоня тамъ на моя Спасителъ... Въ храма всичко говори за Него. Всичко е Нему посветено. Тамъ всичко диша отъ себе си присѣтствието на Неговия духъ и животъ... Тамъ ще отида да се поклоня на моя Спасителъ... Тамъ Той приема всички, които идватъ при Него. Приема дароветѣ на сърдцето, които Му се принасятъ, и осветява принасящитѣ...

Тамъ Му пѣятъ чудни химни на хвала и благодарностъ. . .

Но ако болестъ ме приковѣше къмъ мѣстото, азъ мога да Му се поклоня даже и безъ да излизамъ отъ своето жилище. Въ самото си сърдце азъ мога да му се поклоня, като Му принеса въ жертва моята любовъ, моята молба, моеето страдание. . . Самъ Той, непостижимиятъ въ Своята любовъ, ще посети сърдцето на Своето бедно създание, и то ще се обрадва. . .

Навсѣкжде е Той — моя Богъ. Съ очитѣ на вѣрата азъ Го съзерцавамъ въ богослужебния храмъ, гдето е особено благодатно Неговото присѣствие, съзерцавамъ Го и въ обширния храмъ на природата, особено въ ношната тишина, когато млькватъ зем-

нитѣ гласове, когато блестятъ звездитѣ и като че ли говори небето. Мога да го съзерцавамъ и въ храма на моеето сърдце, когато то си отдѣхва отъ земната суета и затихва. . .

Навсѣкжде е Той — моя Богъ. Навсѣкжде и всѣкога е съ мене! . . . И моятъ духъ се възнася къмъ Него, таинствено го среща, и сърдцето ми се радва. . .

„Христосъ се ражда, — славете Го. Христосъ отъ небето иде — посрещайте Го. Христосъ е на земята — възнасяйте се. Цѣла земя, пѣй на Господа. Съ веселие, люди, възпѣйте Го, защото Той се прослави“. . .

Да бжде благословенъ деня и часа, въ който се е родилъ на земята моя Спасителъ! . . .

Г. Н. Розова.

Началото на Голгота.

Ангелитѣ небесни възпѣли славното раждане на нашия спасителъ Господа. А що сторили хората? Какво направили тѣ, заради които Той се родилъ и за които Той дошълъ да имъ даде миръ и благоволение? . . . Какъ тѣ посрещнали вѣчно-благословения день на раждането Господне? Тѣ помрачили своя най-великъ празникъ празника на цѣлата земя — съ страшно звѣрско кървопролитие; *Иродъ прати, та избиха всички младенци въ Витлиемъ и въ всичкитѣ му предѣли отъ две години и надолу споредъ времето, което бѣ точно узналъ отъ мждрецитѣ.*“ (Мат. II, 16),

като мислилъ заедно съ тѣхъ да погуби и Новородения Божественъ Младенецъ. . . Тѣй Господъ още въ Своята младенческа ясла, показалъ, че дѣлото, за което Той е дошелъ, е *страдание* и цѣлия Му земень животъ, отъ яслитѣ до гроба, отъ пещерята Витлиемска до Голготската могила, е едно *непрекъснато страдание*, носено заради нашето спасение. Хората даже не Му дали за раждането Му и най-простата колиба. Само земята Му дала студената пещеря Хората не Му дали приютъ за Неговия младенчески покой. Само пещерята, която служила

за нощуване на добитъка, дала Му своитѣ ясли. Хората не Му дали покой и застрашавали да Го погубятъ веднага следъ Неговото раждане. Само Египетъ, чуждата страна, далъ Му прибежище и приютъ. И въпреки това, презъ цѣлия си животъ Господъ благотворилъ хората срѣдъ постоянни тежки лишения, озлобения, гонения и всѣкакви страдания до последния ужасенъ край на Голгота..

Защо биль нуженъ тоя Неговъ пѣтъ — пѣтъ на страдания? Затова, че Той като Царь на старадалцитѣ, трѣбвало да понесе върху си всички ония страдания и лишения, отъ които дошълъ да облекчи земнитѣ страдалци. Какъ щѣха тия страдалци да измиратъ всѣкога у Него тъй лесенъ достъпъ и помошь, ако Той би се родилъ и прекаралъ въ царски палати?

Тогава нѣмаше да бждатъ Негови първи очезидци смиренитѣ овчари, нѣмаше да Го заобикалятъ скромнитѣ галилейски рибари, нѣмаше да омиватъ нозетѣ Му съ сълзитѣ си грѣшницитѣ и грѣшничкитѣ, подобно на Магд.лина, нѣмаше да получаватъ тъй бърза леснаутѣха всички нещастни и студени, всѣкакъвъ видъболни страдащи и прокажени.. нѣмаше да Го иматъ митаритѣ за свой Спаситель, нѣмаше да съществува преобръщане и умиление за разбойницитѣ!...

Слава на Тебе, Господи на ангелитѣ и човѣцитѣ, за всичко, което си изтърпѣлъ заради насъ! Слава на Тебе за пещерята, за яслитѣ, за Голгота, за кръста, за цѣлия Твой животъ, пълненъ съ дивни успѣхи за всички страдащи и нещастни върху земята!...

Ражданието на Бога.

Иродъ безпокойно се съвѣщаваше съ придворнитѣ за Витлиемската звезда и кощупствено ги увѣряваше, че Богъ нѣма да посмѣе да спре звездата върху онова мѣсто, гдето спорель думитѣ на пророцитѣ, трѣбва да се роди новия царь, носещъ на свѣта вестъта, че спасението е въ братството на хората.

Но звездата се спрѣла, а заедно съ нея умрѣ и класицизмътъ на езичеството. Любопитѣ похождения на глумивитѣ езически богове и войнитѣ на цезаритѣ станаха отвращение за свѣта.}}

Истинскитѣ християни проповѣдваха нови правила за живота: любете враговете си, благославяйте ония, които ви проклинатъ.* Езичницитѣ влияели върху лошитѣ истинки на човѣка и у последния подигаха гнѣвъ и злоба противъ неправдата новитѣ хора-християнитѣмъ възразяваха: „не търси своето“ и „обърни илѣвата си страна.“

Християнитѣ постоянно виждаха, какъ хората подлагаха на врага въ преносенъ смиѣль и „другата страна“ и съ това великодушие го побеждаваха...}}

Тѣ грѣмко проповѣдваха:
— Нимѣ е трудно да се из-

вика злобата у насъ, да се извика презрението и ожесточението къмъ ближния. Тия сили и безъ туй тѣй напъватъ въ насъ... Стига нѣкой да ни оскърби, веднага ние ставаме звѣрове. Тоя именно звѣръ и трѣбва да задушимъ у себе си, та намѣсто злоба, да шепнемъ молитва за ближния и да плачемъ отъ радостъ, че сме надвили на гнѣва у себе си и сме отплатили на обидитѣ съ добро.

Християнитѣ мислѣха;

— Тази е първата и най-трудна степенъ на християнството: да се боледува за душата на врага. Много е по-леко служението на погиващитѣ и нуждаещитѣ се отъ насъ хора. Побѣди „звѣра“ у себе си и върви въ помощъ на хората. Преди всичко се примири съ врага, а следъ това вече иди се моли на Бога.

Къщата на богатия римлянинъ Касия въ Иерусалимъ твърде много благоприятствуваше за събрания на християнитѣ. Въ заляня отъ слънцето день дойде при Касия отъ далечнитѣ краища на Палестина християнинъ, отиващъ въ Римъ на проповѣдь и да умре тамъ въ мъжи.

— Натане, ти у мене тукъ си въ безопасностъ, каза богатиятъ стопанинъ. Никой не дозира, че азъ се интересувамъ отъ твоето учение. Право да ти кажа, азъ не сподѣлямъ твоето мнение, че хората сж равни помежду си. Прѣститѣ на ржцетѣ и дърветата въ гората не сж еднакви. Хората всѣкога ще бжд-тъ умни и глупави, богати и бедни.

Лицето на Натана просияло отъ кратка усмивка и той тихо забележилъ:

— Моя братъ нищо не приема на вѣра и до него още не е достигнала сладостъта на мисълта, че всички ние сме „Синове Божии“, и че силниятъ отъ насъ трѣбва да служи на слабия.

Озадачениятъ римлянинъ замълча.

Въ това време въ преднитѣ стаи на неговия дворець влѣзоха нови посетители, дошли да послушатъ проповѣдника. Тѣ наедно съ домакия бѣха наполовинъ обърнати къмъ новото учение.

Натанъ имъ говори за общината, въ която той живѣлъ напоследъкъ. Мнозина, обаче, му възразяваха:

— Вие сте опросѣли отъ любовъ къмъ хората, и вашата община се е разсипала.

Да, съгласи се Натанъ. Ние събрахме материалъ за една постройка, а въ съседното село стана пожаръ, и трѣвоаше да д'демъ материала на опожаренитѣ. Ние имаме едно здание, а ни се искаше да имаме двѣ... Какъ е възможно, когато у опожаренитѣ нѣма нито една стрѣха? Имаше нѣкой и другъ добитъкъ. И него раздадохме. Имаше и храна, а у съседитѣ нѣмаше парче хлѣбъ.

— Но по тоя начинъ вие не сте могли никога да живѣете по-добре, отколкото последния отъ опожаренитѣ земледелци?

— А нима трѣбва непременно да се живѣе по-добре отъ другитѣ? Ние не желаемъ да живѣемъ по-добре отъ последния опожаренъ. Нима е по христи-

янски да искашъ да живѣешъ по-добре отъ своя ближень?

— Това е проповѣдь на прощичество, нищета.

— Блажени сж ницитѣ по духъ, прекжсна той. Които доброволно приематъ нищетата, тѣ не страдатъ отъ нея.

— Не разбираме такова блаженство.

— Не се грижете за утрешния день, и вие ще го разберете — продължи проповѣдникътъ

Прекжснаха го :

— Днесъ азъ ще помогна на ближния, а утре и двама ще бждемъ безпомощни :

— Идете и двамата къмъ трети . . .

— За да станемъ всички нищи и да бждемъ въ тяжесть единъ на другъ? — възрази му.

— Защо? Трѣбва всѣкога да работимъ, само да не трупаме нищо за утре. Иначе кжде е мѣрката на грижитѣ за благосъстоянието и опредѣленето правата на личността?

— А раздѣвайки излишното, ще се дойде до това човѣкъ да изостави и собствена та си кжда и земя.

— Ние не трѣбва да имаме собствена кжда и земя. Ние трѣбва да работимъ не за себе си, а само за другитѣ, минавайки отъ единъ къмъ други.

— Та какви сте вие такива хора? — прекжснаха го възбудено. Какво вие търсите и очаквате? По тоя начинъ ние ще се обърнемъ на диваци, щомъ нѣмаме нито собствено жилище, нито собствени права. Ако всички бждатъ като васъ, ще загине и цивилизацията. Нима вие това искате?

— Ние искаме, намѣсто да се грижимъ за утрешния день. да бждемъ всѣко а готови да дадемъ на нѣмация и днешния си залькъ хлѣбъ; намѣсто права и злоба при тѣхното нарушаване, да прощаваме на обидилия ни, като се стараемъ да намѣримъ у него братъ. Лисичитѣ иматъ дупки, птицитѣ гнѣзда, а Синъ Божи нѣма кжде главата Си да сложи, и царството Му не е отъ тоя свѣтъ.

Слушателитѣ мълчаха и само домакинътъ каза :

— Добри хора сте вие, но непонятни. Топло жилище не ви трѣбва, когато другитѣ нѣматъ и студено, крави — сжщо, щомъ съсѣда нѣма хлѣбъ. Но щомъ е тѣй, невъзможно е да се вързи следъ васъ. Лесно може да се раздаде имота, както е лесно да се отучишъ да мислишъ щомъ нѣмашъ книги. Тогава на какво ще заприличаме?

— Не зная. Което е далечъ — това ние не виждаме, а което лежи предъ насъ, него виждаме. И това е по-добрѣ. Човѣкъ не е способенъ да разреши въпроситѣ, които обхващатъ далечнитѣ вѣкове. Оставете на времето да се искаже за насъ и само не ни пречете да се излѣемъ въ форма и е характеръ, свойствени намъ. Почакайте. Ние току що сме се родили и вървимъ пипнешкомъ, а вие ни биете, като че сами сте по-добри отъ н сѣ и носите нѣщо ново за сѣта.

Дълго продължава беседата между тѣхъ. И мнозина се завърнаха у дома си, дълбоко замислени върху новия смисълъ на живота.

Но между тѣхъ бѣше гонителтъ на новата християнска секта Той слушаше проповѣдника за пръвъ пжтъ и, за свое очудване, не намираше въ неговитѣ думи онова, което му говориха за християнитѣ.

Последнитѣ думи на проповѣдника бѣха за това, че Христосъ се ражда всѣки моментъ въ нашата душа, когато ние извършваме добро дѣло или помислимъ за него.

— Ние постоянно убиваме Христа, но Той веднага въз-

кръсва въ нашитѣ добри желанія.

Колкото повече вниквалъ „гонителтъ“ въ тая мисль за раждането на Христа, толкова по-щастливъ той считалъ себе си, като най-после се отказалъ да помогне на легионитѣ да заловятъ проповѣдника.

Следъ нѣколко дни, наедно съ Натана той отивалъ въ Римъ и говорилъ увѣрено за раждането на нозия Богъ въ своето сърдце.

А. Ф. 88.

Длъжноститѣ на Християнката.

Иисусъ Христосъ дойде на земята не само като Богъ — за да спаси душата на грѣшния човѣкъ отъ мжкитѣ на ада.

Той дойде като *човѣкъ*, живѣе и страда като такъвъ, за да научи хората какъ да живѣятъ. Той дойде да прогласи братството между хората и да изтрие отъ челото на жената проклятието, съ което тя бѣ заклеена при изгнанието ѝ отъ рая: — въ грѣхъ да ражда рожбитѣ си — като освети материнството, раждайки се отъ жена.

Първъ дългъ на всѣка християнка, прочее, е да се запита, защо носи това име и достойна ли е да го носи?

Да бждешъ последователка Христова, това щѣ рече да познавашъ закона, включенъ въ Евангелскитѣ истини и да следвашъ тоя законъ, но не отъ страхъ предъ наказание или за да получишъ награда, а да вър-

шишъ добро отъ любовъ, безъ да чакашъ възмездие за нѣлата си.

„Богъ е любовь!“ — Ако нѣмаме въ сърдцето си любовь къмъ ближния, какъ можемъ да кажемъ, че имаме въ сърдцето си Бога? А любовьта къмъ ближния, изразена въ Евангелскитѣ начала е изходната точка на нашитѣ отношения къмъ хората и главното ръководно начало въ нашия земенъ животъ. „Обичай ближния си повече отъ самия себе си!“ и „Не струвай другиму онова, което не искашъ тебъ да струватъ!“ — не сж ли това две правила, въ които се сливатъ божественото и човѣшкото начала, единички даващи възможность да се просъществува на земята въ единъ благочестивъ и спокоенъ животъ?

Иисусъ Христосъ съ Своята божесвена снисходителность въ сърдцето Си намираше любовь

за всички. Той прощаваше на грѣшниците, и Неговата любов прераждаше душитѣ имъ и ги очистише отъ грѣха. Така трѣбва да се стремимъ да постигваме и ние, Негови последователи. Съ нашата истинска преданостъ и доброжелателство ние винаги ще смогнемъ да спечелимъ сърдието и на най-закоравелия злочинецъ и да събудимъ въ неговата душа искрица отъ божественото, което лежи въ дълбинитѣ ѝ — стига само да постоянствуваме. Много малко хора ставатъ престъпници по вътрешно побуждение — следствие наследени престъпни наклонности. Повечето отъ хората се подхлъзватъ, защото срещатъ навсякъде наоколо си, само умраза, равнодушие, и самоотчаянието ги тика къмъ грѣхъ.

Християнската майка, съпруга, дъщеря и сестра е най-главния лостъ който може да подкрепи слабодушнитѣ и незакрепнати духомъ и да възпреклатушкати се отъ падение. И когато тя съумѣе да поведе синоветѣ човѣшки още отъ най-крехката имъ възраст въ духа на Евангелскитѣ истини, не ще има повече х развѣрове, алчници, притеснителни и бра-тоубийци.

А за да може една християнка да изпълни дължноститѣ си къмъ ближния, трѣбва да е издигнала себе си на оная височина, която я прави достойна за името ѝ. Какъ може тя да ръководи и влияе съ добъръ примеръ, ако сама не е надмогнала въ себе си своитѣ слабости и не се е отърсила отъ ония качества, които я правятъ

недостойна? А безспорно животътъ на жената много повече отъ тоя на мъжа, способствува да се развиватъ у нея дребнави чувства и често, при изличностъ на голѣми добродетели, съществуването на дребнави чувства заглушава добродетелитѣ и обезличава ценното

Завистьта и ревността сж две чувства недостойни за християнката. Завистьта кара да одумваме, да сплетничимъ, да цапаме душата си съ непристойно злословие и да подронваме честъта на другитѣ. Дори и да сме убедени въ осждителното поведение на съседката си, ний не трѣбва да я сждимъ, защото Евангелието ни казва: „Не сждете, за да не бждите сждени!“ Самъ Христосъ казва: „Който се чувствува праведенъ, нека хвърли камъкъ върху тоя грѣшникъ!“ А ний, проститѣ смъртни, не сме сърдцеведци и често изпадаме въ заблуждение, окривявайки невинни и съ това огрѣшаваме душата си. Добрата християнка не се занимава съ злословие, а си гледа работата и се стреми да я свърши тъй, както ѝ позволяватъ силитѣ и намира удовлетворение само въ изпълненото постижение. Само личния трудъ и неговитѣ резултати даватъ право на истинска наслада. Охолниятъ животъ, за който ублажаваме съседката си (което е пакъ единъ родъ завистъ) не носи истинско щастие. Жени, които водятъ такъвъ животъ, сж вѣчно недоволни. Тѣ търсятъ наслада въ ефимерни блага и никога не я постигатъ. Тѣ сж вѣчно недоволни, защото празниятъ, без-

деятелен животъ никога не насища душата а я прави тщетно алчуща и жаждуща. И когато старостъ а почука на вратитѣ на подобни жени, тѣ се намиратъ разорени. У тѣхъ не остава никакво нравствено удовлетворение отъ изминатия животъ. И ние виждаме въ много случаи, какъ такива жени свършватъ ако не съ физическо, съ морално самоубийство.

Ревността е едно чудовище, което гризе сърдцето по страшно отъ най чудовишното орждие за измъчване. Ревнивата жена прави и своя животъ и тоя на другитѣ незъвозможенъ и става жертва на ранитѣ, които сама си причинява. Единъ бракъ, основанъ на недоверие, е най пагубния съюзъ, който може да съществува. Добрата християнка ще се пази винаги отъ излишна подозрителностъ, защото нейното лично достоинство на добродетелна съпруга не ще ѝ позволи да подкърмя чувства, унижаващи достойнството на нейния бръченъ другаръ. А излишната подозрителностъ е най-често първопричината за престъпване съпругеската вѣрностъ. Жената владѣе всички средства, за да привърже мъжа къмъ дома. Не стори ли това тя е единствената, която създава причината за охлаждение у своя другаръ. Разумната и добродетелна жена ще съумѣе о време да предвиди последицитѣ отъ нѣкое свое спущение въ тая посока и ще вземе мѣрки за отстраняване бедата. Не успе ли, вината не ще бжде нейна, а достоинството ѝ ще ѝ запрети всѣко унижение. Случи ли се да прибѣгнатъ къмъ нея за про-

щение, тя трѣбва великодушно да прости, за да запази разкаялия се грѣшникъ отъ поштатъшно прегрѣшаване. Прощката е най великата християнска добродетель. Тя възвисява величието на душата и я осѣнява съ качество, присъщо на Божественото естество. Християнка, която не е способна на прощение, не трѣбва да се смѣта за такава. И прости ни грѣховетѣ, както ние прощаваме на съгрѣшилитѣ ни* не би трѣбвало тогава никога устнитѣ ѝ да присизнесатъ, защото иначе молитвата ѝ ще бжде лицемерие и лъжа. Само когато въ християнското семейство липсва лицемерието и лъжата, а цари взаимно доверие и непринуденостъ въ отношенията едни къмъ други — то ще представява отъ себе си едно истинско братство, въ което сж невъзможни престъплението и порока. Естественостъта е качество, което изключва суетностъта, нескромностъта и високомѣрието — три душегубителни слабости, които могатъ да се победятъ само въ стремлението да познаемъ себе си. Намирайки по тоя пжъ своитѣ сили и слабости, ние ще се стараемъ да укрепимъ първитѣ и да задушимъ вторитѣ и не ще се срамуваме да признаемъ предъ себе си и предъ другитѣ силитѣ и слабоститѣ си, като по тоя начинъ, самобичувайки се и укрепявайки се, ще се стремимъ къмъ постигане идеалитѣ, които християнството скрепява въ единъ Законъ, който по своята възвишеностъ и безкрайна правда превъзхожда всички закони. Р. Белава.

Радостта на ангелитъ.

(Картина отъ М. Щюлера)

Въ болницитѣ и затворитѣ.

Предстоеше ми да отида въ окръжния градъ . . . Въ тамошната държавна болница бѣше и лѣчение една моя сродница. Искахъ да я посетя. Малко преди трѣгването, хрумна ми мисълта, че ще бжде добре да посетя и другитѣ болни и имъ раздамъ даромъ нѣщо за прочитъ. За пропаганда нашето православно братство достави различни книжки и брошури. Взехъ едно вързопче. „Зрънца за Божията нива“, „Вѣра и животъ“ и религиознитѣ картинки на „Бѣлия кръстъ“ и заминахъ. Съ една госпожа — сжчо членка на братството — за два часа обиколихме всички салони. На всѣки боленъ се даваха по 2 — 3 листа и, споредъ случая, се казваха нѣкои насърчителни думи. Всички съ жадностъ приемаха книжкитѣ. Веднѣга ги зачитаха, за да видятъ що имъ е донесълъ „лѣдо полъ“. Благодарности се изказаха твърде много. Г нѣкои, изненадани отъ такова християнско дѣло, полюбопитстваха да узнаятъ отъ чие име се прави посещението и се раздава книжнината. Казахъ имъ — „отъ едно православно братство“. Отъ всички посетени болни само единъ господинъ отказа да приеме книжкитѣ. „Имамъ ги“ — бѣ отговорътъ, но азъ схванахъ, че той не желае да се занимава съ такива „глупости“.

Времето за посещение изтече, и ний си излѣзохме . . .

Разни чувства и мисли, предизвикани отъ виденото и чутоето ме обзеха. Мислѣхъ си за болницата. Какво широко поле за работа има въ нея за пастиря и братствата! Почвата тамъ е тъй благоприятна,

че почти всѣко хвърлено семе обещава плодъ.

Болницата е за тѣлесно лѣчение, за придобиване изгубеното здраве. А тя трѣбва да се превърне отъ църквата въ религиозно училище — въ институтъ, където християнското милосърдие трѣбва да се прилага повече отъ всѣкжде другаде. И колко благодатна, редостна и резултатна е работата тукъ! Никжде другаде Божието слово не се слуша съ такава внимание и не оказва такава влияние, както въ болницата. На това благоприятствуватъ условията, въ които болнитѣ се намиратъ. Съ разклатено здраве, загубили нѣкои части отъ тѣлото си и не рѣдко изправени предъ смъртта, тѣ най-добре схващатъ суетността на тоя свѣтъ и великата утеха, която вѣрата дава. Мнозина отъ болнитѣ прекарватъ на лѣчение дълго време. Който е лежалъ нѣкога въ болница, той знае какъ скучно е тамъ, колко бавно минава времето.

Такова душевно състояние е твърде благоприятно за духовна работа. На болнитѣ трѣбва да се говори за Бога, да се утѣшаватъ, да се подканватъ къмъ самокритика на чувства, мисли и желания. Въместо да скучаятъ отъ нѣмане работа, нека имъ дадемъ книги, съ които не да „убиятъ“ времето, а да го използватъ за своето интелектуално и нравствено повишане. Въ нашитѣ болници има една голѣма празнота. Това е липсата на библиотеки, които постоянно да сж на разположение на болнитѣ отъ незаразителни болести. А такива трѣбва да се уре-

дятъ, защото сж повече отъ не-обходими. Ако държавата нехае въ това отношение, ако на лѣкаритѣ не остава време да помислятъ за интелекта и душата на болния, Църквата не трѣбаа да стои индиферентна въ случая. По нейна инициатива при болницата могатъ да се уредятъ библиотеки отъ изданията ѝ. Ако това не е възможно веднага да се осъществи, могатъ на първо време да използватъ библиотекитѣ на митрополитѣ, свещеническитѣ и парвославнитѣ братства и дори на мѣстнитѣ читалища.

На православитѣ братства предстои велика и спасителна мисия въ болницитѣ. Тѣ разполагатъ съ средства. Нека отдѣлятъ отъ тѣхъ значителни суми, съ които да откупватъ религиозна книжнина за раздаване на болнитѣ. Въ братствата се приказва доста. Нужни сж практически занятия—дѣла.

Въ Евангелието се казва, че Иисусъ изпратилъ веднажъ 70-тѣ Си ученици по двама да проповѣдватъ, да изцѣрватъ болни, да изгонватъ бѣсове (Лук. 10; 1-20). Защо такива „походи“ да не се предприематъ и отъ днешнитѣ наши братства? Нека периодически се уреждатъ такива „излети“. Тѣ биха могли да станатъ напримеръ така:

Днесъ е неделя—време за посещения на болни. Всички братя и сестри се събираме на определено мѣсто и вкупомъ отиваме въ болницата. Тамъ раздѣлени на групи, вѣоржени съ книжнина,

съ нѣкакви подарѣци и главно—„съ Христовата любовь“, се прѣскаме по салонитѣ. И почва се сеидбата. Съ всѣки болникъ се баидва, всѣки болникъ се разпитва, утешава, дарява съ книжки и нѣщо друго, ако се носи. Каква радостъ и утеха ще бжде за болнитѣ таково посещение! То ще бжде наистина праздненство за тѣхъ. Много дни следъ това тѣ ще говорятъ за братственото посещение.

Спомнямъ си подобни случки въ моя животъ. Нѣколко пѣти съмъ лежалъ продължително време въ П...ската държавна болница. Веднажъ, въ юношескитѣ ми години, дойде въ салона единъ католишки свещеникъ и ми подари едно малко металическо кръстенце, което азъ дълго време пазихъ.

А какъ се радвахъ по-късно, когато, намирайки се въ критическо положение—между живота и смъртта, група членове отъ тамошното братство ме посещаваха следъ обикновеннитѣ недѣлни бисиди. Никога не ще забравя посещенията на тия добри християни.

Да, много работа предстои на братствата, много задачи чакатъ за разрешение. Но нека въ всичкото това не забравяме болнитѣ.

Нека отидемъ:

„Тамъ дето скръбъ владѣе, де сълзи се лей“, за да посетимъ въ Христово име страдацитѣ и амъ кажемъ:

„Ний носиме утеха, на рани благъ елеи!“

Свещ. Цв. Христовъ.

Люб. Бобевски.

Содомъ и Гомора.

— Кой тъй блъска на вратата
Въ тоя ношенъ часъ потайни?

— Ний сме, Лоте, изведи ни
Двата го ти тукъ незнайни,
Що прибра ти въ тъмнината!

— Предпочелъ бихъ на парчета
Тукъ да станатъ мойтѣ кости,
Но не давамъ нито съ косъмъ
Да пострадатъ вѣрни гости, —
Къща ми ношемъ е свята!

И нахрани и напои
Гоститѣ случайни, сжипи, —
Гостолюбно Лотъ посрещна
Тия, що крактѣ имъ стъжи
Въ тоя домъ катъ чада свои.

А содомци развилнѣли
Ахкаты съ ужасъ вѣнъ нечута,
Ръ крактѣ блъскатъ се незнайно,
А вратата се не бутѣ, —
Ввички бѣха ослѣпѣли!

Въ рано утро — прелъ зората,
Лотъ съ очи си изумѣли
Вижда свойтѣ гости двама,
Че даа вгятели сж бѣли
И го теглятъ за ржката:

— Хайде, Лоте, правъ човѣче,
Бѣгай отъ тозъ градъ нечисти,
Огънь божи ей следъ малко
Вчичко живо ще очисти; —
Ставай, бѣгай надалече,

Днесъ Содомъ черъ и Гомора
Две гнѣзда сж на разврата,
Богъ изтрива ги и двата
Огъ лицето на земята,
Че сж символъ на позора!

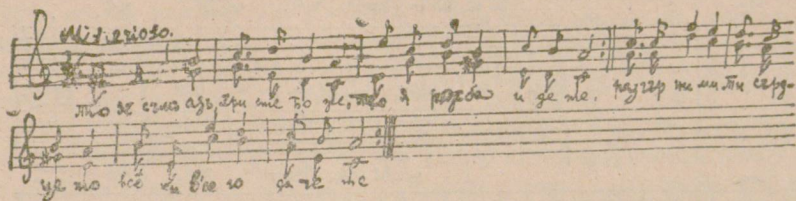
Бѣгай, Лоте и назади
Не поглеждай — грѣхъ ще сторишь;
Никой да се не обръща...
Слабъ си вече да се боришь
Днесъ съ безплътнитѣ наслади...

Богъ изпрати жупель, пламъкъ,
Та пламна Содомъ, Гомора,
А жената пѣкъ на Лота
Се обърна — впи си зора
Тя назадъ... стана соль, камъкъ

И бѣга Лотъ непрестанно
Доръ стигна въ Сигоръ, кждето
Спрѣ съ назадъ обрѣна
И видѣ, че съ димъ небето
Е прошарено пространно.

Л. Бобевски

Християнски химнъ.

Музика
Н. Пенчевъ

1. Твоя съмъ азъ, Христе, Боже,
Твоя рожба и дете,
Разгърни ми ти сѣрдцето
Всѣки въ него да чете.

2. Който иска, нека види
Менъ дѣлата — жетва, плодъ,
че въ огрѣнъ ме пжтъ ти водишь,
Че ми сочишь въ злото бродъ.

3. Християнка съмъ и вѣрвамъ
Само въ правдата света,
Тя животъ е, блѣнъ и смисълъ,
Врагъ на всѣка суета...

4. Зарадъ тебе, Христе Боже,
Бихъ отишла и в затворъ,
И да свърша с'гладъ на клада
Срѣдъ обиди и позоръ!

Муз. Б. Ибришимовъ.

ХЕРУВИМСКА ПЪСЕНЬ. ||

The image shows a handwritten musical score for a hymn titled "Херувимска Песнь" (Cherubim Song). The score is written on ten staves, each with a vocal line and a piano accompaniment line. The lyrics are in Cyrillic and are written below the vocal lines. The music is in a major key and 3/4 time, with a tempo marking of *Adagio* at the beginning. The lyrics describe the attributes of the Holy Spirit, mentioning "духъ свѣтъ" (holy spirit), "глаголющъ" (speaking), "не видимъ" (invisible), "не имашъ тѣло" (no body), "не имашъ число" (no number), "не имашъ начало" (no beginning), and "не имашъ концоу" (no end). The score concludes with a double bar line.

Муз. Б. Ибришимовъ

Просия—радостъ.

(Изъ живота на Православното Християнско Братство въ Чирпанъ).

Много много радости има въ живота Пълненъ и препълненъ е света съ тѣхъ. На всѣка крачка, всѣки погледъ, всѣко дишане е съпроводено съ аромата на радостта. Но има една особено-сладостна радостъ -- радостта, която иде отъ съзнанието, че си помогналъ на ближния — радостъ, която вжтре нейде се заражда и расте и се расте тихо и спокойно, но неотстъпно, докато цѣлого ни същество затрепти сладостно и се препълни съ благоухание. При такова радостно настроение отъ човѣка като че се излъчва нѣщо хубаво, миротворно, успокоително. Когато се срещнешъ съ такъвъ човѣкъ, ти като че почивашъ и нѣщо въ тебе се възобновява; нѣщо въ тебе като че става ясно, нѣщо като че оживѣва въ тебъ. А такава радостъ се заражда тамъ, гдѣто две души... се срещатъ.

Вчера ходихме по харманитѣ на просия. Нашитѣ земледѣлци сж страшно убити тази година. Пшеницата е съ 70 на сто по-малко. Отъ всички злаци само ечмика радва донѣкъде. Лозята онзи день почти унищожни градушкѣ. И ето ний съ свити сърдца, съ страхъ, че ще ни пѣдатъ и нагрубаватъ, тръгнахме къмъ харманитѣ.

Добъръ вечеръ.

Добъръ вечеръ, отговарятъ отъ хармана опрашени, изпотени облечени леко и въ старичко, съ почернеки отъ загора и избраздени отъ грижи лица.

— Малко купчето; отъ колко кръстца е?

— Отъ четири. Тази година слабо.

— Ами ечмитѣ какъ сж?

— Тѣ сж добри, слава Богу. И малко царевица ще съберемъ... Гладни нѣма да останемъ, но малко тежко ще бжде. — Ний пѣкъ събираме за сиропиталището; кой каквото може и по колото може; 2 килограма, половинъ шиникъ да бжде; че било ечмикъ, фий или жито, се едно.

И разговора се свършва; разговоръ типиченъ и почти единъ и сжщъ при всѣки харманъ. Свършва се устния разговоръ и се захваща другия, настоящия разговоръ.

У нѣкои азъ като че виждахъ какъ нѣщо вжтре се праметне, нѣщо похладнее и потъмнее. „Не видятъ, че нищо нѣмаме, ами дошли; азъ семето не изкарахъ, царевица ще ямъ цѣла зима, пѣкъ тѣ искатъ... какво да ги правя,“ се захваща нечутия, но същественъ разговоръ.

— Но ако не можешъ нищо да дадешъ — не давай! Богъ да го наспори за идната година!... Тогава пѣкъ повече ще дадешъ — ще се прехване за тази година. Съ подобни думи ние се стараемъ да разбиемъ черното студено мълчание. И пакъ нечутия разговоръ започва, „Ечмикъ далъ Господъ; защо ли пѣкъ не дамъ малко — ще дамъ половинъ шиникъ... каквото съ него, такава и безъ него. Децата не бива да останатъ безъ зимнина. Азъ ще дамъ, другъ даде и вижъ, че и тѣ ще презимуватъ.“ И лицето му се прояснява, атмосферата става лека и приятна, тъмното се разсейва.

Пиши ечмикъ.

— Колко да пиша, половинъ шиникъ ?

— Пиши единъ шиникъ ; то се види ; нѣма отъ хората да се дѣлимъ ; Бога не бива да забравяме.. и безъ това сме много грѣшни.

И усмивка озарява лицето на дарителя, грубото изгоряло лице, — очитѣ му ставатъ приятни и радостни ; ржцетѣ му нервно хващатъ лопата и той започва съ новъ избликъ на енергия да вѣе. И сипе се златистото зърно съ неженъ треперливъ звукъ близко около него, лети ароматната слама далечъ отъ зърното, а ситния сламень прашецъ на облачета отлита и блещи като златно облаче въ лжчитѣ на залѣзващото жълто червено слънце.

Трѣбва да се збогуваме и да отиваме на другъ харманъ, но ний стоимъ и мълчимъ ; нѣщо ни приковава къмъ т в ъ р д а т а земя на хармана. Не ни се отива. Радостъ препълва нашитѣ души. Резлива се благоухание въ насъ ; намъ ни е добре. И все по добре ни е. И ето малко рошаво кученце — всѣки иска да го поглади. Дете седнало на една лопатка и се държи за дрѣжката. Единъ захвана да го вози, другъ го милва по зацапанитѣ отъ диненъ сокъ загор. ли страни, глади изпрашената му руса косица. Искатъ се

цѣкъ миръ да пригрнешъ и разцѣлувашъ. Нѣма студено, нѣма тъмно, нѣма свито. — всичко е трепетно — радостно, красиво, свѣтло. Най-после збогуваме се. Съ леки стѣпки, мълкомъ, съ заглушени отъ радостъ уста, съ препълнени отъ свѣтлина сърдца, като въ полусънъ. Отидохме на другия харманъ.

И тамъ почти същото се повтаря, и се потрета и пакъ се повтаря. Се радостъ и радостъ до изнемогване. И това всичко затова, че душата прогледва само за единъ моментъ. Само за мигъ тя изпълва една отъ свойственнитѣ ней функции (тъй да се каже), а именно : милосърдието и състраданието.

И кой може съ думи да изрази преживѣното отъ насъ, братцитѣ и братчицитѣ, комисията, изпратена на просия ? И съ какво можемъ да замѣнимъ това преживѣване. Каква цѣна можемъ да му опредѣлимъ ?

Късно се върнахъ въ къщи и запитанъ, само можехъ да кажа : много добри хора има още по свѣта. И отговори ми се : да, и на гърба именно на тезъ добри хора, ние злитѣ и полузлитѣ живѣемъ ; заради тѣхъ Богъ и насъ милува и ни позволява да живѣемъ.

Чирпанъ, 30 юли, 1924 год.

Дим. И. Вапцаровъ

Разпространявайте „ВѢРА и ЖИВОТЪ“, периодично издание на „БЪЛИЯ КРЪСТЪ“. Излѣзли сж до сега 38 броя — най-разнообразно съдържание. Единъ брой — 50 ст. Изписватъ се отъ редакцията на „Християнка“.

Който изпраща абонамента си чрезъ пощенски записъ, да отбелезва и своя №, подъ който получава списанието. Инакъ може да се създадатъ недоразумения

Великата душа.

Въ малък планински градец живяше семейство съ три дѣца. Тѣ бѣха пораснали при твърде тежки условия. Бѣдната майка, която благородна душа страдаше постоянно всрѣдъ душевни вражди, се грижеше много за доброто възпитание на своитѣ дѣца. Тя страдаше душевно, безъ да знае нѣкой причината на нейнитѣ ужасни страдания. Едничката надежда която подкрепяше нейния животъ, бѣше бждащето на децата ѝ... Тя страдаше още... Децата порастнаха и почнаха да чувствуватъ голѣмата липса отъ щастие въ семейството. Тѣ го търсеха, тѣ го желяеха отъ своята майка, но бедната напраздно се стараше да ги ошастливи, понеже душата ѝ бѣ разбита...

Възпитани добре децата разбраха воплитѣ на майчинската душа и искаха да ѝ състрадаватъ:

—Мамо, се обърна единъ день къмъ нея най-голѣмото ѝ дете, защо те виждаме съ насълзени очи?.. Защо плачешъ?..

—Бедно дете, очитѣ ме болятъ азъ съмъ винаги радостна и никога не съмъ плакала.

—Но азъ виждамъ сълзи по очитѣ ти, мамо.

И хвърляйки се въ обятията на своята майка, детето избърса очитѣ ѝ, а тя отъ силна радост го цѣлуна и още по едри сълзи се търколиха по нейното лице.

—Кажи мамо, защо плачешъ, успокой се, ние сме достатъчно голѣми, за да намѣришъ угѣха въ насъ.

О! Тя чакаше само този изразъ. Очитѣ ѝ се примрежиха.., и тя едва проговори:

Баща ти!..

Наистина тя не знаеше обичта на своя съпругъ; обичъ, безъ която всѣко семейство се преобрѣща на хаотиченъ домъ. Съ своето поведение той и причиняваше само тежки страдания. Той бѣ забравилъ Бога; пиянството и разврата бѣха отнели у него всичко благородно и човѣшко. Той странѣше отъ жена си, мразѣше децата си, а тѣ тѣй нежно го обичаха... Малкитѣ невинни души не подозираха калната душа на своя баща...

Течаха годинитѣ и нещастното семейство отиваше къмъ пропасть. Отъ непоносимъ трудъ и тежки страдания майката се бѣше обзоборила и скоро тежка болестъ я повали на леглото...

Зимень день е. Навѣнъ бурята пѣе своята жаловна пѣсенъ и всѣва ужасъ въ всѣка страдалческа душа. Плаче природата, плаче и клетото семейство. Въ стаята лежи бедната жена, едно отъ нейнитѣ деца внезапно и съ скърбенъ гласъ извика:

—Мамичко, защо нашиятъ татко не е като другитѣ? Той и днесъ несправедливо ме оскърби. Чувствувамъ, че ще го намразя.!

—Мило дете, успокоявайте вашиятъ баща и се грижете за него.

Въ този моментъ влезоха и другитѣ нейни деца. Тя пакъ продължи:

—Вий трѣбва да го обичате много, нека се помолимъ всички за него. И едва седайки на леглото си на колѣне, тя отправи молитвенъ погледъ къмъ св. Иконата си и проговори:

—Господи, прости му! Той е невинень! Премахни адтъ отъ

неговата душа и го очисти отъ всѣкакви грѣхове. Господи, чуй молбата ми...

А той подтикнатъ отъ грѣховността, подслушваше. Бедната, тя се молѣше за него...

Нейната благородна душа и мили съвети, които произнесе предъ децата си, го трогнаха и събуди-

хя въ него човѣшкото... Но бѣше вече късно... Когато влезе вече въ стаята ѝ и се приближи до леглото ѝ, великата нейна душа бѣше вече отлитнала.

Падналъ надъ нейния трупъ, той се гърчеше отъ тежки страдания...

Г. Велчевъ

По-силни отъ смъртта

- Действующи лица:
1. Аетий.
 2. Лидия, негова дъщеря
 3. Глав. нач. на Римскитѣ войски.
 4. Палачъ
 5. Нѣколко войници и пратеникъ.

Затворъ. Презъ едно малко отворстие дохожда слаба свѣтлина. Близо е арената. Едно малко прозорче гледа къмъ нея. На противоположната страна, отъ вратата има друга желѣзна врата, която води въ едно подземие, където се намира клада за пренасяне човѣшки жертви на боговетѣ, Въ срѣдата на затвора се спуща колона...

Тукъ сж затворени Аетий, единъ отъ военоначалницитѣ на Нерона, защото е станалъ християнинъ и неговата дъщеря Лидия, сжщо християнка. Аетий стои облеганъ о колоната, а Лидия—на малкото прозорче... Отъ арената се чуватъ: ржкоплескания, неразбрани думи и виковете. Аетий е безмълвенъ въпреки всичко това, а Лидия отъ време на време поглежда баща си и вика: „безжалостни“. По едно време започватъ да се различаватъ думитѣ на нѣкои умиращи и нѣкои зрители.

Гласъ. Свърши се!... Свърши се!...

Другъ гласъ. Пушатъ звѣра.

Гласове. Иде! Иде!.. (Глъчъ)
Гласъ. Той го отблъсна... (ржкоплескане).

Други гласъ. Кръвь! Кръвь!
Гласове. Кръвь... Кръвь...

Други гласъ. Пада!.. (Аетий още стои безмълвно;

Лидия поглежда презъ прозорчето)

Гласове. Отблъсна го пакъ!..
Ето!...

Лидия. Тате!.. Тате!..
Аетий. Небето, дъще, е добро жилище...

Гласове. Падна!..
Гласъ. Разкъсва го!.. (глъчъ)

Лидия. Безжалостни!..
Строгъ гласъ хайде... другъ...

Лидия. (изтрѣпва) Ето други.
Боже! (Нови виковете)...

Сжщия гласъ. Пуцай!..
Гласове. Спокоенъ. спокоенъ.

Другъ гласъ. Гордъ..
Трети. Великъ!..

Гласове: Иде!.. Тигрицата..
Ето!.. Ето!

Лидия. (отдрѣпва се) Нова жертва.. (къмъ баща си) Тате. Тѣ всички унищожиха..

Аетий. Не, джшел! Когато умира единъ, раждатъ се мнозина. .

Лидия. (съ любопитство) Готови да умратъ?

Аетий. . И тамъ на небето тѣ ще получатъ безсмъртие.. (Чува се; Свърши се. Ржкоплескания).

Лидия. Ахъ!.. Тате, страхъ мее (отива до баща си и се хваща за него)

Аетий. (прибирая къмъ себе си) Не се отчайвай, дете мое! . (Нови викания).

Гласъ. Прощавай, бездушний Римъ!..

Лидия. Слушай! . .

Аетий. Не умира безсмъртното..

Лидия. Да, тате, знамъ, но вижъ!.. Какъ корави сж сжрцата; колко ледени сж душигъ. . Всички яростно викатъ и чакатъ звѣря, за да се насладятъ отъ невинната кръвь. . Тѣ незнаятъ обичъ, ни сълзигъ имъ действуватъ. .

Аетий. Всичко има единъ краенъ предѣлъ. . (Намалява викането)

Лидия. Замлъкватъ

Аетий. Сигурно вече слънцето е на залъзване. Тѣ всички ще се пребиратъ и арената ще опустѣе. .

Лидия. Астоний? .

Аетий. Той!.. (забави се) ще остане въ вѣковетъ свидетелъ на всички мжки. .

Лидия. А може би сега е вече наша редъ. . .

Аетий. Нищо! . Вѣнецгътъ мжченишки ще краси всички тамъ горе. . (показва къмъ небето) въ небесата. . Тѣ нищо не ще могатъ, мило дете! . Съ една кофа не се изгребва океана, нито вулканъ се гаси съ вода. . (чува се тропане)

Лидия. Но те идатъ! . Идатъ, тате! . (хваща се за него) Ахъ! .

Аетий. Небой се! Богъ бди надъ насъ. .

Лидия. Но, тате. . (изведнажъ се отваря вратата и влиза палачъ въоръженъ отъ глава до пети)

Лидия. Ахъ! .

Аетий. Ние не сме разбойници и можемъ да умремъ съ чиста съвестъ. Палачгътъ (пристѣпя бавно и тържествено) Последно предложение.

Аетий. Казвай! . . Какво? .

Палачгътъ. Всичко е до време. Дълго чакаха тамъ (сочи къмъ двореца) и още малко ще почакагъ.

Аетий. (го прекъсва) Главата ми ли?

Палачгътъ. Не! Твоя отговоръ.

Аетий. Тѣ чакатъ главата ми; ще я иматъ.

Палачгътъ, Време е вече. . . Всичко забрави и докато можешъ спаси себе си и тази невинна красота. . .

Лидия. Никога. .

Аетий. Върви! . Върви имъ кажи че тази бѣла глава не ще ги ошастливи. .

Палачгътъ. Тѣ те молятъ. . . Живота ти не искат, а една само дума и ти наново ще бждешъ свободенъ и ще владѣешъ онова, което си загубилъ. .

Аетий. Свобода?! . Свобода, приятелю, има само на едно мѣсто — при Христа. .

Палачгътъ. (се намръщва) Проклятие! .

Аетий. Върви! . Върви имъ кажи, че смъргъта за насъ е нищо. .

Палачгътъ. Въ името на боговетъ, откажете се! .

Аетий и Лидия. Не! .

Палачгътъ. Страшно наказание ви чака. .

По-страшно отъ което е немислимо. Наказание, което е опрѣделено за робигъ, а не за римскигъ граждани и военначалници.

Летий. Нищо! Безсиленъ е мечътъ ти, за да погуби душата. Не разсичатъ се връзки, които ги е обвързала вѣчността..

Палачътъ. Страшно! Наказание! А всички жалятъ тази!

Летий. Всичко ще изтърпимъ.

Лидия. (обхваната като че отъ възторгъ) Да, Татко.

Палачътъ. Уви! Ще трѣбва всичко да се изпълни.

Летий. Мислишъ ли, че великото се унищожаватъ!

Че единъ слабъ червей е въ сила, като мине подъ една стена, да събори и самата стена?

Палачътъ. Тѣй ли? Тогава слушайте!

Виждате ли тази врата?... (показва на насрещната врата — водеща въ подземие). Тамъ е гробътъ на мнозина..

Летий. Изгнание!..

Палачътъ. Не! Тамъ навжтре се намира кладата, върху която ще бждете изгорени, като последни роби въ жертва на боговете..

Летий. Затуй ли мислишъ, че ще се откажа? Това не е страшно, приятелю! Смъртъта, па била тя ина кладата, не е въ сила надъ безсмъртнитъ..

Палачътъ (готовъ да си отиде) Спасете се!

Това е последното.

Летий. Ние сме спасени.

Палачътъ. (очуденъ). Какъ?

Летий. Тѣй! Като обикнахме Спасителя,

Палачътъ. Хъмъ..

Летий. Чудно ли ти се види?..

Палачътъ. Че искате да умрете, да!

Летий. О! Туй е нищо.. Азъ помня думитъ на мждреца..! (палачътъ слуша съ внимание). Тѣ звучъ въ ушитъ ми! „Пази се, казваше той, когато смъртъта те за-

стъпи за петата да се не уплашишъ.. Тѣй тя е ужасна, но не се ли уплашишъ, тя не е страшна, защото ти чувствувашъ вече, че тя е изходъ отъ тоя животъ и входъ въ другия, който нѣма край. А ние не се плашимъ. Вѣчността, дето нѣма ни сълзи, ни скърби, дето се зеленеятъ поля, окичени съ цветя, дето сияятъ небесата топли и лазурни, дето дивна музика непрестанно излива чудни мелодии, искаме ний.

Палачътъ. Всичко това..

Летий. То е истина.. И ние виждаме тия неземни красоти.. Ние слушаме тая ангелска пѣсенъ И искаме по-скоро да отидемъ тамъ, нежели да се откажемъ.

Палачътъ. (трогнатъ) И ти девойко?

Лидия. Върви имъ кажи!

Палачътъ.. (сепнато) Ахъ!..

Лидия. Ворви, върви! Сърцето ми не принадлежи на тѣя свѣтъ; то а на небето..

Палачътъ. О, Богове!

Летий. (държи дъщеря си) Тѣй миличка, Богъ ще ни везвиси. (Чува се нѣщо, като удряне). Палачътъ се сепва.

Палачътъ. Времето мина. Нищо ли нѣма да кажете?

Летий. Отговорътъ е даденъ

Палачътъ. Все сжщия?

Летий и Лидия. Да.

Палачътъ. О, решени на смъртъ!

Летий. Да!.. Решени тѣй имъ кажи..

Палачътъ. (тихо) Жалъ ми е за васъ, (излизатъ)

Летий. Върви!

Лидия. Ще извършатъ ли и това?

Летий. Но нали не те е страхъ?

Лидия. Не! Мойта майка ме е завещала само на Бога... Нали тя

имеше силна вѣра?

Аетий. Майка ти? Майка ти, мило дете, умрѣ като ангелъ. Тя обикна Бога, много преди мене.

Лидия. И бѣ готова да умре, ако станѣше нужда?

Аетий. На всичко даже. Много пжтн ми казваше; щастлива ще бжда, ако умра, както всички.

Лидия. Но и тъй умрѣ щастлива, нали?

Аетий. Когато умираше тя бѣ огряна отъ ореолъ.

Лидия. Какво каза, когато умираше?

Аетий (завърта глава). Тогава тя бе пророчица.

Лидия. Пророчица ли?

Аетий. Тя предсказа всичко това.. Когато почувствува края си— блаженъ край—тя ме помоли да те взема, и на ржце да те занеса до леглото й.. Азъ изпълнихъ всичко това и те занесохъ.. Тя те взе и пригърна и като ти се на радва, каза ми: „едничкото съкровище, което ти оставамъ, това е детето ми. И, едничкото ми завещание,— това е: научи го да обича Христа, както азъ съмъ Го обичала..“

Лидия. Мама!.. (съ сълзи на очи)

Аетий. И още това.. „Струва ми се, каза ми, ще ви мжчатъ много, но не ще ви напакостятъ“

Лидия. И тогава!..

Аетий. Тогава склопи очи.. Азъ я гледахъ.. Гледахъ какъ загасваше живота й, какъ тихо и величествено огасваше, както огасва слънцето вечеръ.. Тя съ блаженство пристжпяше къмъ вѣчността и следъ като издума моятъ и твоего име душата й литна къмъ престола на Бога.

Лидия. И тя може би е искала да каже: „бждете като мене“.

Аетий. Да. Такъвъ ме искаше тя, а още повече искаше да бжде такова нейното дѣте. (Задъ голѣмата врата нѣщо се тропна. Тѣ се послушватъ)

Лидия. Чувашъ ли нѣщо?

Аетий. Да не би дрѣнкане на окови..

Лидия. Не! Неприлича на окови..

Аетий. (тихо) кладата..

Лидия. Рвзбрахъ..

Аетий. Сега нека бждемъ силни.. Смъртъта е страшна само когато я съзерцаваме отъ далечъ.. Когато е близу тя губи ужасъта си..

Лидия. Менъ не ме е страхъ..

Аетий. Тамъ горе ни чакатъ Богъ и твоята майка..

Лидия. Мама.. Тя ми дава сили!.. И може би невидимо тя присжствува. Азъ чувствувамъ въ тоя моментъ нѣкаква сила.. и туй.. (чува се още по-силно)

Аетий. Колкото по-скоро, толкова по-добре.

Лидия. Азъ видѣхъ какъ умираха и сега.. (Влизатъ главния началникъ на войскитѣ въ Римъ и нѣколко други войници.. Лидия се хваща отново за баща си).

Главния Н. Още две минути на разположение..

Аетий. (Поглжда дѣщеря си). Не сж ни нужни. (Всички отстжпватъ).

Преишния палачъ. Несъкрушими..

Глав. Н. Опомнете се.

Аетий. Нима съмъ се заблудилъ?

Главния Н. Преди всичко да изпиташъ, отрази се!..

Аетий. Не!

Глав. Н. (Къмъ Лидия) А ти?

Лидия. Не!..

Глав. Н. Млада девойко, не искамъ да умирашъ. Твоята красота и прелестъ не сж за кладата...

Лидия. Невинността на кладата се увѣнчава съ вѣнецъ отъ неувѣхващи цвѣтя.

Глав. Н. О... какъ забравихте красивия палатъ; парковетъ съ тѣхнитъ фонтани? Кога забравихте това, що ви радваше и опияняваше?

Лидия. Всичко това е нищо...

Глав. Н. Нищо!

Летий. Красотитъ на Гимъ: блестящитъ палати, парковетъ и всичко друго бледнѣе предъ вѣчната красота на небесния градъ, небесниятъ палатъ, както звездигъ предъ яркото слънце.

Всички. Бълнувания.

Летий. Тамъ (сочи небето) далечъ отстои скръбта; душата безспирно се наслаждава отъ сладости, които нѣматъ край.

Главния Н. Това е измама.

Летий. Измама?! (Клати глава)

Глав. Н. (Добпижава се) Приятелю! Не искамъ да съмъ свидетелъ на мжченията ти! Азъ искамъ да те спася. Споменътъ за нѣкогашния ни дружески животъ; подѣлбата на младежкитъ желаня ме възпира да пристѣпя къмъ възложената ми мисия.

Ти разбирашъ, че азъ питая обичъ къмъ тебе.

Летий. Насъ ни дѣли пропасть.

Глав. Н. О, твърдос! Та найсетне виене се ли стрѣскате Предъ смъртъта. Не ви ли плашатъ пламъцитъ, които за нѣколко минути само ще ви направятъ на прахъ? не ви ли плаши ужасътъ на кладата?.. (Пауза). Не! Последенъ пжтъ Азъ направихъ повече отколкото трѣбваше! Азъ чакамъ. Но немога вече. Виджѣ! (Вади записка).

Тази заповѣдъ трѣбва да се изпълни и то е вечс време! Съгласисел. Помисли, че съ тебъ ще трѣбва да умре и тази, която може би иначе ще бжде щаслива!.. (Лидия се отвърщава). Хайде! Едно „да“ те спасява и едно „не“ погубва! Избирай! И бжди умен! Избирай! Азъ вѣрвамъ, че ще изберешъ живота предъ смъртъта.

Летий. (По-усмихва се) Смъртъта е нищо...

Глав. Н. Избери!

Летий. Азъ избрахъ!

Глав. Н. Живота?

Летий. Смъртъта...

Глав. Н. О, неблаговазумни! (Къмъ палача). Отворете! (Изведнажъ се отварятъ голѣмитъ врата и се вижда подземие, а тамъ на дъното клادا, върху която гоори буенъ огънъ).

Глав. Н. Виджѣ!

Летий. Огънътъ въ душата е посиленъ.

Глав. Н. Ахѣ!

Летий. Христе Исусе!.. Приеми ни!.. Ние идемъ и сме радостни... Ние идемъ съ чисти сърца и души, затуй приеми ни о, Божѣ!.. (Всички ги гледатъ)

(Летий и Лидия гледатъ нагоре)

Глав. Н. Радостни, че ще отидатъ въ обятията на смъртъта... Радостни!.. О, безумие...

Летий. Мили Божѣ!

Лидия. При мама!..

Летий. Да, мила... (Гали я по коситъ) Майка ти ни чака. И тя сега е щастлива, като ни вижда тѣй, а не потънали въ мерзостъ!.. Тѣй небеснитъ ангели ще ни посрещнатъ и отнесатъ при Бога и при твоята майка и моята любима съпруга.. Тамъ ще намеримъ отдавна умрѣлитъ наши и туку що разжжанитъ преди малко!.. Тамъ ще намѣримъ всички, които умрѣ-

ха, но непредпочетоха измѣната.

Лидия. Мама.. мама.. Тя ни очаква. Тя ме остави малко дете, а сега? (по усмихва се).

Глав. Н. По силни отъ смъртта. (Наобикалять ги войниците но несмеятъ да ги хванатъ).

Глав. Н. Пристѣпетел! Пламъкътъ ще смекчи тия които предъ Нищо не скланятъ. (Почва да се чува шумъ. Той се слушава).

Аетий. Ние ще умремъ—тсва е нищо. Но чуешъ ли тоя шумъ? Това е гласътъ на народа.. Усмирете негов!.. Дайте му волностъ да живѣй. (Шумътъ се усиља) Роби нѣма! Всички иматъ еднакви правдини.. Нѣма родени роби и родени господари!.

Глав. Н. Ахъ!..

Аетий. (трѣгвайки). Иде време когато ще рухнатъ вашитѣ кумири и на старото капище ще се изгради новъ храмъ — Храмъ на истинския Богъ!., Богътъ на любовта, истината и справедливостта... (шумътъ се усиља).

Глав. Н. Мрете!.. (съ злоба) Мрете! (въ тоя мигъ дохожда единъ пратеникъ)

Пратеника. Господарю! Римъ гори!.. (Всички замръзватъ на мѣстата си)

Аетий и Лидия отправятъ погледъ къмъ небето и оставатъ на едно мѣсто).

Пратеника. Римъ гори, слушайте!..

Глав. Н. (Въ недоумение) Какво въ сжшностъ е станало?

Пратеника. Императорътъ убитъ

Глав. Н. Неронъ!

Пратеника. Той.

Глав. Н. Ахъ Проклятие..

Пратеника. Палатитѣ сж оградени. Спасявайте се,

Глав. Н. (съ въздишка) О, Божово.. (Аетий и Лидия продължаватъ да стоятъ съ погледъ къмъ небето).

Глав. Н. (съ въздишка) Ние нѣмаме вече сила. (На другитѣ. Да вървимъ, може себе си да спасимъ. Хайде следъ менъ. (Бързо) излизатъ. Оставатъ бащата и дѣщерята съ първия палачъ, който стои, неподвиженъ на едно мѣсто.

Аетий. (изивна се) Нѣма никой!, падатъ на колене и започватъ да пеятъ хвалебни пѣсни Палачътъ трогнатъ инстинктивно пада на колене).

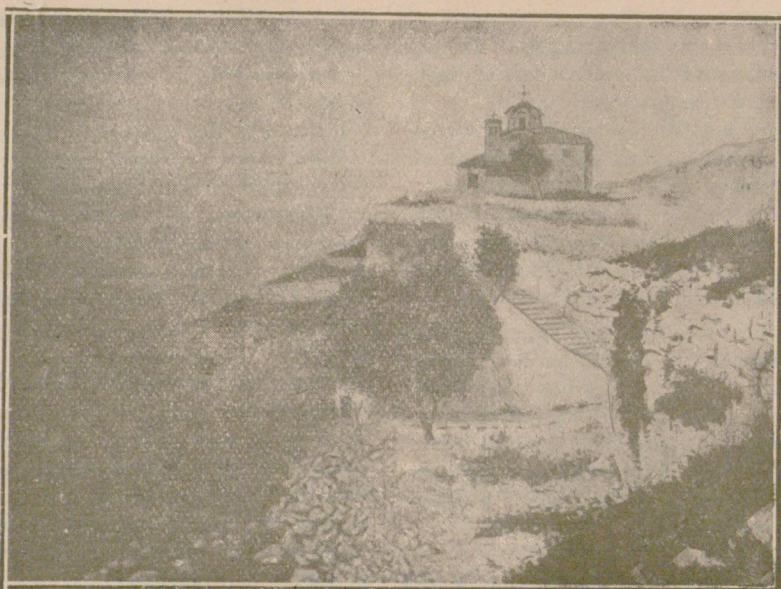
Христе Боже, покровителю на робитѣ, на измъченитѣ помилуй твоитѣ роби!.. (Шумътъ се усиља и започватъ да се чуватъ думитѣ: „Смъртъ на Нероновци“ „да живѣе Виндексъ“..

(Аетий и Лидия стоятъ още на колене, и тамъ въ дъното на подземието се вижда какъ огасва огънятъ на кладата).

Завесата бавно се спуща.

Край

Монастирътъ Св Климентъ въ Охридъ.

Пустинникътъ.

Живѣше той нѣкога си на истокъ, далечъ отъ хорски погледи, въ мрачна пещера, задънена въ непристъпнитѣ скали на горско усое. Само дивитѣ зверове обикаляха около непристъпното скривалище на пустинника и виеха страхотно, подушвайки плячка.

Но пустинникътъ бѣ толкова записанъ въ молитва, че не чуваше зверския вой, а когато доловѣше смѣтно, кой смущава усърдната му молитва, не се боеше, че може да бжде разкъсанъ отъ дивитѣ звѣрове. Той по-малко се боеше за тѣлото си, отколкото отъ хората за душата си. Той бѣ избѣгаль отъ подобнитѣ си, за да не се огрѣши и тукъ молеше са-

мо Всевишния да му даде знакъ какъ да се приближи до Него. По цѣли дни и нощи лежеше той съ опрѣно до коменния подѣ чело, славословѣйки Бога и мжчейки се да пропжди съня съ нескончаеми мѣтани осѣняване съ непрекъснато кръстно знамение. Той не приемаше никаква храна, освенъ отъ врѣме на врѣме по нѣколко капки застояла вода, намираща въ една кратунка при прага на пещерята, които освѣжаваха гърлото му, за да продължи пѣснопѣнията си къмъ Творецъ. Нѣкои коренчета гнѣздѣщи се въ пукнатинитѣ на пещернитѣ скали залгваха стомаха му, за да продължатъ живота на постника до деня, въ

който Господъ ще чуе горещата му молба да му яви чудото какъ да стане праведникъ.

Днитѣ минавахѣ, пустникътъ се постѣше и се молѣше, но чудото, което той чикаше, все още не се явяваше. Постѣтъ и молитвата бѣха заякчили духа и тѣлото; суровиятъ животъ бѣ направил организма неподатливъ къмъ болести; той виждаше и постигаше съ мисълта си много истини, но оная истина, която той жадуваше да прозре, бѣ все тъй далечна отъ него, както оазиса въ пустинята за умирация отъ жажда пжтникъ.

И почна пустиника да чезне по истината, която открива вратитѣ на знамението и да бичува тѣлото си до кръвъ, за да убие въ него и последния зовъ на грѣшната плътъ, та да не достигне съ чистата мисль онова, по което душата му жадува.

Той почна да не приема никаква храна, лишаваше се и отъ подкрепата на застоялата се вода въ кратунката и колкото повече прегракваше, толкова по-силно се бичуваше съ слъзгавитѣ лизания на бичъ, сплетенъ отъ упруги вѣйки, за да не издава гласъ, когато кръвта шури.

Изтощенъ и едва помиящъ се отъ лишение и самоизтезание, той можеше да моли Бога само за едно: да го прибере по скоро горе, за да може, ако не при живѣ, то поне следъ смъртъта си, да се приобщи съ своя Създателъ.

И когато въ една бурна нощъ грѣмотевизи и тътенъ разтрѣсваха каменото подножие на пещерата и пустинникътъ мислѣше, че тази нощъ е последната на неговото земно съществуване, яви му се видение:

Единъ свѣтълъ ангелъ осѣни съ бѣлитѣ си криле ложето на пустинника и му заговори Стани човѣче и не унивай! Неизведани сж Божитѣ тайни и неизпитани пжтищата на Неговото благоволение. Ти си посветилъ живота си на постъ и молитва, отдалечилъ си се отъ хората, за да не струвашъ зло, у с м и р и л ъ си плътъта, за да засилишъ духътъ. Добриятъ Богъ видѣ старанията ти да заслужишъ животъ вѣченъ и чу усърдната ти молитва и затова ме изпрати да ти посоча кое ти недостига, за да заслужишъ напълно името на праведникъ!

Пустникътъ вдигна глава къмъ светия пратеникъ, чието благо лице го ободри и той попита съ изнемошѣлъ, отчвенъ гласъ: „Нима не направихъ всичко, за да избѣгна злото и изкуплението: не посветихъ ли живота си на постъ и молитва, не обрекохъ ли грѣшната плътъ на гибель, кого ще ми посочишъ да праведенъ, та да ее науча отъ него какво да върша, за да го стигна?“

Светиятъ ангелъ се усмихна: „Иди,“ каза той, „въ най близкото поселище и попитай първиятъ срещнатъ човѣкъ да ти каже, кой е по-праведенъ отъ тебе, тогава ще чуешъ което трѣбва и ще разберешъ, че праведността има и плодове.“ И, като каза това, ангелътъ стѣна невидимъ; а пустинникътъ се вдигна отъ земята, оправил брадата си и коситѣ, наметнал одеждата си, превърза на вжжения поясъ картунката за вода и като грабна пжтнишката тояга, гологлавъ и босъ излезе отъ пещерата и трѣгна по мократа земя къмъ долината, дето живѣеха синоватѣ на грѣшната земя.

Вървейки, той размишляваше за онова, което му бѣ казалъ ангелътъ. Колкото обаче и да се мъгеше да гадае, кой би могълъ да бжде по-праведенъ отъ него, мислитѣ му се убъркваха и той не можеше да се сроди съ мисълта, че очия тамъ долу, които на всѣка крачка сж изложени на грѣхъ и йскушение, ще да сж по-праведни отъ единъ като него, отдалеченъ и скритъ отъ злото.

Ношътa превалаше и дъждовнитѣ облаци се разпрѣсваха отъ моренъ вѣтъръ, който сушеше пжгишата и развѣваше съ лека маска мокритѣ коси на пустинника. Прегърбенъ подъ своитѣ мисли, постникътъ крачеше загледанъ въ далечината и очитѣ му търсѣха въ разведрения хоризонтъ дири отъ човѣшки поселиша.

Първитѣ блѣди лжи на зората разпрѣсваха послѣнитѣ ношни сѣнки и небето почваше дд се багри въ пурпуренъ светликъ. Пустинникътъ вдигна очи къмъ небето и душата му се изпълни съ умиление и благодарностъ къ Творца на новия день. Въ въздуха се понесоха мжтни пластове отъ пушетъ. И въ далечната се бѣлнаха варосанитѣ кумии, на множество кжши. Пустинникътъ разбра, че е достигналъ цельта на пжтуването си и се спре на страни отъ пжта, за да дочака първия, когото требваше да срѣщне. Облегнатъ на единъ камъкъ, той търпеливо се прислешваше къмъ всѣки шумъ. По едно врѣме чу смотолявени стжпки и едно тананикане, което не приличаше мито на дѣтско нито на мжжко. Той виде най-сетне единъ пѣрцаливъ мжжъ, носещъ на глава съдранъ калпакъ забученъ съ кокоши пера околорѣстъ и въ ржкате една голѣма тржба

съ похлупакъ. Той се много зачуди, като видѣ този подобенъ на себе си полуголъ скитникъ, и си помисли, че ще е нѣкой мѣстенъ изпостникъ, а тржбата му уредъ за самоизтезание. Когато човѣкътъ съгледа пустинника, той му свали шапка и се завърте три пжти около себе си. „Добри утро, човѣче, му каза пустинникъ,“ кждѣ си трѣгналъ съ тази тржба и защо ти е тя? — Ха, ха, ха, залюлъ се въ внезапно смѣхъ човѣкътъ, та няма не знаешъ? Нали азъ съ нея сжбирамъ пушека отъ куминитѣ и го нося въ колибата си, която лѣте затварямъ и като се върна зиме въ нея, живѣя си на топло.“

„Тоя човѣкъ не е на себе си,“ поисли пустинникътъ, но понеже му бѣ казано, че първиятъ срещнатъ ще му посочи вратитѣ, на отдавна дирената истина, извърна се, та го попита: „Кажми ми незлобивий човѣче, познавашъ ли ти живота на изпостника отъ онази-хе-планина, който цѣлъ животъ пости и се моли Богу и можешъ ли да ми кажешъ има ли нѣкой отъ хората, който познавашъ, който да е по-праведенъ отъ него?“

Скитникътъ се почеса задъ ухото, после опули очи въ постника и следъ това захихика: „Хе, ке, да ти квжа ли, азъ никога не съмъ виждалъ постникъ. Наистина азъ самиятъ често поста, защото не всѣкога дветѣ милостиви етърви, които живѣятъ хей тамъ задъ черковната ограда, презъ каменния стоборъ, сж винаги въ кжши, за да ми дадатъ нѣщо да подкрепя силитѣ си, но казвамъ ти, че ако има нѣкой божи човѣкъ да познавамъ на тоя свѣтъ, това сж тия двѣ жени. Само въ тѣхния дворъ кучетата не ме лаятъ, само тѣхнитѣ дѣца не замерятъ съ камъни

тржбата ми. Само тѣ не ми се подиграватъ като всички други. Когато влезе у тѣхъ и поискамъ да ги развеселя, затова че сж ми дали голѣма пита хлѣбъ и тлѣсто кжсче пушено, почна да скачамъ и да се въртя предъ тѣхъ, ей тъй е, тѣ ми милно думатъ: Не дей Мунчо, стига, ще се уморишъ. Пестни сили да сжбирашъ отъ куминитѣ пушекъ, зеръ, зима иде, ше ти потрѣбва! И клатятъ глава нѣкакъ тъй, сѣкашъ нѣкого оплакватъ. И когато почна азъ да се смѣя, тѣ почратъ да плачатъ. Не зеамъ защо тѣ плачатъ, но мене ми олеква, когато тѣ плачатъ и азъ преставамъ да се смѣя и ми е по-харно, отколкото, когато се смѣя."

Пустиникътъ се замисли: да избършишъ сълзитѣ на плачущия, да нахранишъ гладния, да научишъ дѣцата на жалъ къмъ нещастнитѣ, не е ли е по висша заслуга прѣдъ Бога отъ онаия да не си направилъ никому добро презъ земното си сжществуване и да искашъ награда за това, чеси мислилъ само за собственото спасение. И той подири нѣщо, съ което би могълъ да създаде голѣма радостъ на този беденъ клетникъ, но самия той не притежаваше нищо друго освенъ кратунката, що висѣше на поята му. „Искашъ ли я братко, вземи я, азъ и безъ нея ще мина, а ти съ нея по-лесно ще гонишъ пушека, па и водица ше си черпишъ, когато ожаднеешъ."

Като разбра, че пустиникътъ не се шегува съ него, Мунчо грабна кратунката, заскача пакъ въртейки се около себе си и затича, преплитайки крака изъ прашния друмъ. Постникътъ го изгледа доволень, че е причинилъ радостъ на едно човешко създание и се

опжти къмъ посочения домъ на етървитѣ. Той почука на високи-тѣ каменни порти, дѣто веднага дотича една жена и го покани да влезе. Като го разгледа, тя позна че е странникъ и го покани да си почие на чардака.

„Дъще, азъ искамъ само да попитамъ кѣщо тебе и етърва ти; повикай я да слезе," каза пустиникътъ. Като видѣ, че сама мжчно ще силони странника да се качи горѣ, жената извика етърва си и дветѣ сполучиха да го зеведатъ въ кжци и до като едната носеше вода да измие покрититѣ съ калъ крака, другата Слагаше трапезата. Когато и дветѣ седнаха,

Гостения имѣ каза: „Дѣца мои, гласъ господень ми посочи васъ дветѣ, за да се науча отъ васъ, азъ който живѣя скритъ въ непристѣпна пещеря и прекарвамъ живота си само въ постъ и молитва. Обадете ми, какво велико дѣло сте избършили, за да се сподобите съ Божията благодатъ?"

„Ахъ татко," отвърнаха и дветѣ. Ние сме много грешни и едва ли ни се е удало да сторимъ нѣщо повече за спасениетн на душитѣ си отъ обикновеното подпомогане нуждаещитѣ се отъ нашата помощъ."

— „Спомнете си, спомнете си дѣца мои, настояваше пустиникътъ, и не се стеснявайте да ми изповедате живота си!"

— „Ние сме, както виждашъ, две бѣдни жени, последни тѣ вдовици и нищо повече не можимъ да сторимъ за ония, които се обржцатъ къмъ насъ, освенъ това, което ни позволява състоянието. Но бѣше време, когато нашитѣ мжже, бѣха живи, демътъ ни бѣ пѣлень и всѣки, който влизаше въ него биваше богато посрещнатъ и изпратенъ. Още тогава ние дветѣ бѣхме ре-

шили да посвѣтимъ живота си изцѣло на Богу, като се подстрижемъ монахини. Но мжжетъ ни се силно възпротивиха и ние бѣхме принудени да останемъ дете сме си. Макарь че не отидохме манастиръ, средъ мирскитѣ изкушения, пазейки Божиитѣ заповеди, ние се врекохме да се боримъ противъ изкушенията съ всички сили и да изпълняваме точно у дома си Закона, който бихме изпълнявали ако станѣхме монахини. Ето отъ тогава изпълняваме тоя законъ и когато овдовѣхме, ний бѣхме тъй свикнали съ дѣлата, които ежедневнитѣ нужди на страждущитѣ изискваха да струваме, че не можахме да оставимъ всичкитѣ ония, които прибѣгваха до насъ. Обичайки ближнитѣ и грижейки се за тѣхъ повече отколкото за себе си, ние се мжчехме да не имъ струваме зло; да не одумваме да не огорчаваме нито отижжаваме; да даваме подслонъ на странни и милостиня на нещастни и да правимъ всичко, което единъ чо-

вѣкъ може за другико да направи. Учехме дѣцата си и тѣ да вършатъ сжщото, което ние вършимъ и, слава Богу, ако да сме бѣдни, ние все пакъ смогване да сторимъ по нѣшо за по бѣднитѣ отъ насъ. Ако всичко това, което чу е нѣкаква заслуга предъ Всеблагия, то е единственото, съ което може би сме могли да Го умилостивимъ."

Пустинника, като чу това, стана, благословн трапезата на дветѣ челолюбиви жени и каза: „Живѣйте си и занѣпредъ, дщери мои, тъй както ви е научилъ Господъ," и благославяйки домѣтъ имъ и семето му, трѣгна си съ великото откровение, осѣнило духѣтъ му: че изъ корена на Боголюбие то изхожда и челолюбие то, и благодарн Богу, че му е посочилъ върния източникъ. Той пое пжть прѣзъ тѣсни, лжкатушещи пжтеки, посрещнатъ отъ громкия лай на дворнитѣ кучета, за да търси Бога, и срѣдъ хората преди да се върне въ отшелнието си.

Р. Костенцева.

Витлеемскитѣ овчари

(С ц е н а)

МАРГАРИТА

ТОЙ — Нейниятъ мжжъ

Действующи лица: ДРУГИЯТЪ — неговъ другарь

ОВЧАРИ

Предъ кошарата; вижда се само една частъ съ нея и малко нанавѣтре колибата, кждето престоаяватъ въ лошо време...

Идав Маргаритъ и гледа натакъ, отъ кждето се чуватъ стада.

Маргаритъ. Хеей, колко сж далечъ, азъ мислѣхъ да се върна скоро, а то... (слага каквото носи) може би по-късно отъ всѣки

другъ пжть... Като никога сж закѣснѣли до сега. Кой знае какво имъ е хрумнало на ума... Но... (заминава къмъ колибата и се връща съ стомна въ ржко). Нека имъ взема поне вода... (излиза съ стомната, чуватъ се стадата все цо-наблизу и най-сетне се явява единъ отъ овчаритѣ).

Той (като се обръща нанавѣдъ), Карайте, карайте!

Едно овчарче. Тъ влизатъ вече.

Той. Такъ.. здраво ги затворете).. (извива се и вижда идващата къмъ него жена) Маргаритъ!..

Маргаритъ. Тази вечеръ закъснѣхте...

Той. Не!.. Ти рано си дошла.

Маргаритъ. Ха, не познавамъ ли азъ?, я вижъ — вече звездитъ се показватъ.

Той. Но както и да е, ти нали не се сърдишь?

Маргаритъ. Кой? Азъ?..

Той. Азъ знамъ, но все...

Маргаритъ. (Затулва му устата съ пръстъ) Ти ставашъ дете!

Той. И тъй, все пакъ ме обичашъ.

Маргаритъ, (усмихната) Да, Но...

Той (седа) Седни...

Маргаритъ. Щомъ желаетъ.

Той. И разправи ми сега нѣщо.

Маргаритъ. Нима не знаете?

Много народъ се стича въ града — Цѣли кервани. Като погледнешъ край нѣма. Изпълнено е всичко въ града.

Той. Ще потърсятъ тогава и кошаритъ.

Маргаритъ. Може би и въ тѣхъ има вече.

Той. А всичко това защо е?

Маргаритъ. Всички трѣбвало да се запишатъ — преброяване на населението. (чува се лопката.)

Той. Хей, не си ли ги още за прѣлъ?

Маргаритъ. Нали ти казвамъ, че сте закъснѣли и сега кой знай да не остане нѣкоя изъ тъмното.

Той. Каква ти тъмнина! Какво сияние само огрѣва — Това е повече отъ день. Разбирашъ повече отъ день, защото сега окоето на овчаря вижда по-добре. То е нау-

чено нощно време добре да внимава.

Маргаритъ. Но не е эле да става по рано всичко. (идватъ нѣколко души)

Тъ. Всичко е готово.

Той. Сега можете да легнете.

Тъ. Слава Богу... (заминаватъ).

Маргаритъ. Но азъ нали ще си ходя?

Той. Ако желаетъ..

Маргаритъ. Нали знаешъ, че малкото ни дете ще ме чака..

Той. Мъничкиятъ ни синъ! Да ще си отидешъ и азъ ще те изпрата.

(идва другъ).

Другиятъ. Ние ще пазимъ тази нощъ.

Той. Добре!.. Добре...

Другиятъ Ти тукъ ще останешъ нали?

Той. Както желаетъ.

Другиятъ. Тогава останаи тукъ, а азъ ще отида отъ онази страна (заминава)

Маргаритъ. Той много те обича.

Той. Тъй както и азъ него

Маргаритъ. Рѣдко се случватъ такива... повече се каратъ.

Той. Да, Маргаритъ, но сърцата на овчаритъ сж по-чисти и по-деветвени отъ всички други.

Маргаритъ. Знамъ, милий!

Той. Вижъ къ природата всичко ни омайва съ своето очарование! Ние незнаемъ злоба, защото любовъ, изпълва сърцата ни. Живота ни е една пѣсенъ.. Заезитъ, които сж изпълници небето дивно и омайно опияняватъ душата ни. Богъ като лишилъ овчаритъ отъ кѣщи и палати, надарилъ ги съ нержкотворенъ палатъ и замѣнилъ кжситъ човѣшки пѣсни съ безкраиния химнъ на природата. И кой ще се похвали, че по-

не веднажъ е заспивалъ потъналь въ блаженство, както ний?

Маргаритъ. Но вни много пжти не спите.

Той. И това е толкова приятно. Да спишъ до кошарата и да слушашъ какъ овцитъ дъвчатъ събраната храна; да гледашъ какъ трѣпкаты звездитъ и протѣгатъ ржце да се пригърнатъ и метеоритъ които падатъ, или пъкъ въ лунна нощъ да гледашъ какъ бледата светлина е обляла всичко и му е предала чудна красота...

Маргаритъ. Разбирамъ, ти си щастливъ.

Той. А ти не си ли?

Маргаритъ. Азъ, може би, съмъ пощастлива отъ тебе.

Той. (гали я) Само може би?..

Маргаритъ. Не! Повече! Наистина повече—Нашето ангелчеланали е при менъ?

Той. Но ти ще го донасяшъ и на мене..

Маргаритъ. Разбира се!.. Разбира се..

Той. Ахъ! Маргаритъ! Ти ме карашъ да се радвамъ всѣки мигъ.

Маргаритъ. Това е мило и красиво,

Той. (изведнажъ) А, его около града на нѣколко мѣста свети огънь.

Другия. (идейки къмъ тѣхъ), Вижте! Вижте! (гледатъ къмъ града).

Маргаритъ. Но азъ трѣбва да си отида.

Той. Хайде.. (ставатъ).

Маргаритъ. (къмъ другия) Сбогомъ!..

Другия. Лека нощъ.

(Тѣ заминаватъ).

Другиятъ. (следъ тѣхъ) Нѣма да се нарадватъ. Щастливци!.. Нито въ дворцитъ на императрицѣ има такова щастие. (Започва

да се разхожда.. Спира се по едно време) Приказна нощъ!..

(идва първиятъ..)

Другиятъ. Замина ли си?

Той. Да.

Другиятъ. (спира се и гледа къмъ огньоветъ) Но я вижъ наистина, колко е красиво това. Тамъ онѣзи огънове отъ специални факли. Като тия на Гедеонъ.

Той (гледа). Наистина. (отминаватъ и сѣдатъ).

Другиятъ. Хубаво време.

Той. Да.

Другиятъ. Мълчатъ небесата! Спи земята. Салъ потайни звуци на нощта се носятъ.

Той. Спи всичко живо.

Другиятъ. (надига се и поглежда къмъ спящитъ). Дълбоко спятъ.

Той. Средъ нощъ е!.. Сега ий-сладко се спи.

Другиятъ. (става правъ и заминавайки) Да понагледамъ около кошарата.

Той. Умориха ми се очитъ.. (понася се)

Другиятъ. (който се връща) Хел ти като че ли заспа.

Той. Поуморихъ се.

Другиятъ. (седа на страна) Но трѣбва да бждемъ будни.

Той. Ние сме на крака.

Другиятъ. (Надига си главата пакъ се отпуща) Чувашъ ли какъ хъркатъ?

Той. Чувамъ.

(изведнажъ се чува остъръ писъкъ и двамата трѣпватъ и се изправятъ. Нощна птица. Пакъ се унасятъ.. Но изведнажъ блесна светлина. Тѣ трепватъ.)

Двамата (ставатъ изведнажъ) Каква чудна светлина. (стоятъ смаяни). Отде тази светлена? (започва да се чува нѣкаква пѣсенъ)

Той. Чувашъ ли?

Другия. Чудно нѣщо...
(изведнажъ се явя Ангелъ съ бѣ-
ли дрехи)

Ангела. Не бойте се!..
(тѣ се отдръпватъ) Богъ се роди
тази нощъ.. Влезте тамъ' въ она-
зи кошара и ще го намерите (за-
губва се). (ангелската песенъ про-
дължава)

Двамата. Сега?! (виждатъ
онѣзи, които спятъ)

Той. Онѣзи още спятъ. (пѣсенъ-
та продължава)

Другия. Още ли не се съ-
буждатъ. Хайде, хайде, приятели!..
Вижте!

Той. О, тѣ още спятъ..

Другия. О, хора! Събудете се!
Вижте каква чудна свѣтлина грѣе;
Богъ се роди станетел. Ангелитѣ
пѣятъ не чуете ли?

Той. Тамъ онѣзи се пробуж-
датъ.

Другия. (вѣрвич малко) Хе,
брата, не виждате ли?

Той. (гледа ги) Още спятъ—
(пѣсенъта все продължава)

Другия. Нека ги разбудимъ.

Той. Всички, всички. (затич-
ватъ) хора събудете се!. Брата,
вижте!. Вижте!. Богъ се роди.
Събудете се!. хора, събудете се!
(пѣсенъта продължава, а завесата
бавно се спуща).

Св. Царъ Ворисъ.

В. Захариевъ.

Св. Мъченица Людмила,

княгиня чешка.

Бохемия или Чехия, следъ шестия вѣкъ подиръ Р. Хр. била населена отъ славянското племе, чехи, което измѣстило изъ нея понапрежнитѣ ѳ жители. Християнската вѣра почнала да прониква у нея въ началото на деветия вѣкъ. Тогава проповѣдниците се трудѣли въ съседнитѣ страни. Императорътъ Карлъ Велики се мъчилъ да покори северогерманскитѣ и славянски племена и покоренитѣ принуждавалъ да приематъ св. кръщение. Сжщо така постъпилъ и синътъ на Карла, Людовикъ. Но тия средства нѣмали успѣхъ. При всѣки успѣхъ на своето оржие покоренитѣ племена отново се връщали къмъ своята езическа вѣра. По тоя начинъ мъчно могли тѣ да узнаятъ чистотата и светостта на християнската вѣра. Свещеницитѣ и монаситѣ, които съпровождали войската на французкия императоръ, не знаели тѣхния народенъ езикъ. Тѣ извършвали надъ народа тайнството кръщение, строели св. църкви, а въ нѣкои мѣста и манастири, но новообърнатитѣ трѣбвало да присъствуватъ при богослужението, което се извършвало на неразбранъ латински езикъ. Малцина изъ ревностнитѣ проповѣдници се старали да изучатъ наречieto на народа, срѣдъ който тѣ живѣли, и на това наречие тѣ го учили на най-необходимитѣ молитви и първи правила на християнската нравственостъ. Никога, обаче, богослужението не се извършвало на другъ езикъ, освенъ на латински. Това било вече узаконено за всички страни, които въ

църковно отношение били подвластни на римския епископъ, папата. А проповѣдниците и свещеницитѣ, които се трудѣли въ началото на 9 вѣкъ въ Германия и въ нѣкои славянски земи, действували отъ името на папата, когото вече Франция, Англия, Германия и Италия признали за глава на църквата. Въ всички тѣзи земи, вече християнски, нито богослужебнитѣ книги, нито Св. Писание не били преведени на разбранъ за народа езикъ.

Въ съседната на Чехия страна Моравия, сжщо населена съ славяни, било тоже въведено християнството съ оржието на Карла Велики и отъ латинскитѣ проповѣдници. Били устроени епископства, и нѣмскитѣ епископи усърдно провѣдвали. Християната вѣра почнала малко по-малко да се разпространява. Въпреки трудността добре да се узнае, народътъ и князътъ почнали да разбиратъ, че тя е по-добра и по-чиста отъ тѣхната по-раншна вѣра. И ето около 860 год. славянскитѣ князе, моравски и панонски, Светополкъ и Коцель, изпратили да молятъ гръцкия императоръ да имъ изпрати проповѣдници, които да имъ обяснятъ на тѣхния езикъ „силата на Божиятѣ думи.“ Тѣ знаели, че гръцката църква въвежда навсякъде богослужението на народния езикъ и че въ гръцкитѣ области славянския езикъ е известенъ, тъй като тамъ живѣли твърде много славяни. Гръцкия императоръ съ радостъ приелъ тая просба и въ 862 и 863 год. изпратилъ двамата брата изъ гр.

Солунъ, Константина (въ монашество Кирилъ) и Методия. Тѣ изнаѣрили славянската азбука и превели на славянски езикъ Евангелието и богослужбнитѣ книги.

Христовата вѣра почнала бързо да се разпространява въ славянскитѣ земи, когато въ тѣхнитѣ предѣли дошли св. братя. Народътъ и князътъ съвсемъ изоставили нѣмскитѣ проповѣдици и съ радостъ слушали словото Божие, молитвитѣ и богослужението на славянски езикъ. Много народъ приелъ св. кръщение. Мнозина почнали да се молятъ на славянска писменостъ. Това не се понавило на по-раншнитѣ проповѣдници. Тѣ съ яростъ се навъртели срещу Кирила и Методия. Обвинили ги въ ереси, оплаквали се отъ тѣхъ, старали се да ги погубятъ. За всичко това подробно се говори въ житието на св. Кирила и Методия.

Къмъ това време и Чехия признала властта на Светополка моравски и чрезъ това получила възможностъ по отблиско да узнае християнската вѣра. И около 880 год. чешкиятъ князь Боривой съ съ своята съпруга Людмила приели въ столицата на Светополка, Велеградъ, кръщение отъ Св. Методия, който тогава билъ архиепископъ моравски и панонски. Християнската вѣра почнала да се разпространява и между чехитѣ. Първитѣ църкви били построени въ Лъвия Градецъ и Течинь. Обаче, още си оставала доста силна партията на привърженицитѣ на старата вѣра. А понеже имало и много привърженици на латинството, непремѣнно трѣбвало да възникнатъ смутове и вълнения.

Щомъ се поминалъ Методий, противницитѣ взели върхъ, из-

гонили ученицитѣ на Методия и почнали съ яростъ да преследватъ славянското богослужение. Между това Боривой и Людмила продължавали да живѣятъ по християнски и да се грижатъ за разпространението на християнска вѣра. Следъ смъртта на Боривоя, започнала се борба между партиитѣ. Синътъ на Боривоя, Вратиславъ, самъ християнинъ, билъ жененъ за езичницата Драгомира. Тя, зла и горда, поддържала всичко славянско и заедно съ това и всичко езическо, като не захъснала да се прояви враждебно къмъ християнството, което разрушавало езичеството. Останала наскоро вдовица съ двама сина, по голѣмия отъ които Вячеславъ, билъ на 17 год., тя почнала да управлява княжеството отъ името на сина си, и тогава се проявило нейното вредно влияние. Тя се заобикелила съ езичници, почнала да отиѣнява наредбитѣ, въведени отъ князетѣ — християни, Боривоя и Вратислава, за отслабване на езичеството. Работитѣ на княжеството почнали да се разстройватъ.

Старата княгиня Людмила живѣла въ Прага и посветила своитѣ последни години за възпитанието на оставения отъ сина ѝ неинъ по голѣмъ внукъ, Вячеславъ. Драгомира се старала и нему да внуши езическитѣ си идеи, ала не успѣла, освенъ на по-малкия ѝ синъ, Болеслава, останалъ подъ нейното влияние. Вячеславъ, бидейки възпитаванъ подъ надзора на своята благочестива баба Людмила, билъ горещо и ревностно предаденъ на християнството. Людмила му доставяла средства за научно обучение и главно се старала да възпита отъ него истински християнинъ. Той се отлича-

валъ съ своята храбростъ, доброта и душевна чистота; билъ благочестивъ и милостивъ къмъ беднитѣ, получилъ добро образование, любилъ своята родина и давалъ пълни надежди, че ще бжде желанъ князь за она край.

Като виждалъ недостойното поведение на Драгомира и като скърбѣла за нейното вредно влияние върху работитѣ въ княжеството, княгиня Людмила, за общо благо, Почнала да убеждава Вячеслава, шото самичкъкъ да се залови съ управлението на княжеството. Вячеславъ послушалъ съвета на своята баба, и за избѣгване на раздори и смутове, отстъпилъ на по-малкия си братъ Болеслава най-богатата половина отъ княжеството, която отпосле се нарекла Болеславия. Вячеславъ ревностно се грижилъ за разпространение на християнската вѣра. Самичкъкъ прекарвалъ днитѣ и нощитѣ въ молитва и изучаване на свещ. книги, строилъ храмове, хранилъ нишитѣ и убогитѣ и, бидейки равнодушенъ къмъ земното величие, горѣлъ отъ желание съвсемъ да се отдалечи отъ света, като въ края на краищата отстъпилъ престола на брата си. Враговетѣ не дали да изпълни това си намерение.

Драгомира не се задоволила отъ раздѣлата на княжеството и не могла да се помири съ загубата на своята властъ. Тя окончателно намразила Людмила и, своитѣ злобни чувства успѣла да всади и въ душата на Болеслава, който билъ много зле възпитанъ подъ нейното влияние. Наедно съ това тя внушила на Болеслава умраза и къмъ по голѣмия братъ, и сама прѣчала да дири привърженици, които би могли да ѝ помогнатъ

въ изпълнението на страшната ѝ замисль: да погуби Людмила... Това тя сполучила.

Людмила била вече на преклонна възраст и, като не се занимавала съ свѣтскитѣ грижи, прекарвала днитѣ си въ молитва въ замѣка Течинъ. Драгомира подкупила двама боляри, които намѣрили свои съучастници и отишли въ гр. Течинъ, Злодеитѣ се втурнали въ домашната молитвена стая на благочестивата княгиня, която била на молитва и, безъ да се смутятъ, нахвърлили се върху ѝ, за да я убиятъ:

— Тѣй ли ще ми платите за доброто, което ви направихъ?! — извикала княгинята, като видѣла, че тѣ сж готови да я задушатъ. Ако ви е нуженъ моя животъ по добре съсечете ме съ мечъ, та и моята кръвь да се пролѣе като на мъченицитѣ.

Но светата не дочакала пощада отъ подкупенитѣ злодеи... и като призовала името Христово, възнесла се къмъ него като блажена жертва.

Княгиня Людмила приела мъченически смъртъта си въ 927 год. 16 септември, въ който день и църквата празнува паметъта ѝ. Тя била погребана въ Прага, въ *Георгиевския* съборъ, и скромната нейна гробница отпосле била прославена съ чудесата, които ставали при нея.

Сжшата участь се готвѣла и за Вячеслава, като успѣли да внушатъ на Болеслава умраза къмъ брата му, Драгомира и неинитѣ привърженици се решили на още по-ужасно злодеяние. Еднажъ Болеславъ дошълъ на гости на Вячеслава и, по негова молба, останалъ повече, отколкото мислилъ. Нѣкои отъ близкитѣ на Вячеслава

хора предопрадили го за опакостта, но чистата душа на княза не искала да повърва въ помисленото злодеяние, макаръ и да предчувствувалъ, че скоро ще замине отъ тоя свѣтъ. Вечерта, срещу деня на своята смъртъ, Вячеславъ говорилъ на своитѣ приятели, че скоро ще се раздѣли съ тѣхъ.

Било празникъ. Като чулъ звънътъ на утренията, Вячеславъ бързо станалъ и първитѣ негови думи били: „Слава на Тебе, Който си ни показалъ свѣтлина и Който си ни далъ да видимъ и това утро.“ Следъ това той се отправилъ за църквата.

При вратата на двореца срещналъ го братъ му, Вячеславъ кротко го поздравилъ съ думитѣ: „Добъръ день бѣше вчерашния, братко мой.“

— „Още по добъръ ще направя за тебе днешния“, — сурово отговорилъ Болеславъ. Измъкналъ изподъ дрехитѣ си ножъ и съ него ударилъ брата си по главата. Но Вячеславъ не билъ сразенъ отъ удара, и самъ свалилъ на земята брата си. Живота на Болеслава билъ въ неговитѣ ржце, ала Вячеславъ кротко му казалъ:

— „Какво си замислилъ противъ мене, братко мой?“

Въ тая минута единъ отъ привърженицитѣ на Болеслава се затекълъ и ударилъ съ ножъ презъ ржката Вячеслава. Князътъ се спусналъ къмъ църквата, но на нейния прагъ билъ посѣченъ отъ ударитѣ на убийцитѣ и предалъ на Бога душа съ думитѣ: „Въ Твоитѣ ржце, Господи, предавамъ духа си.“ Това станало въ 938 год, 26 септемварий. Въ тоя день се празну-

ва паметта и Св. князь Вячеслава.

Следъ убиването на княза, неговитѣ убийци се спуснали и върху приятелитѣ му. Много християни тогава пострадали за вѣрата. Злодеитѣ даже се опитвали да убиятъ и Драгомира, която въ порива на по-късно разкайване, оплаквала убития си синъ. Но тя се скрила. У народа се запазило предание, че тя въ време на бѣгство, паднала въ пропастьта, която и до сега показватъ около Прага.

Три дни изъ тѣлото на убития князь изтичало кръвъ. И презъ самата нощъ на неговата смъртъ чудно видение ималъ неговия зеть датския кралъ. Нему на сънъ му се явилъ Господъ и му Заповѣдалъ да построи църква въ името на мжченика Вячеслава. Кралътъ послушалъ, и първата църква въ името на Вячеслава била построена въ Дания, гдѣто свето почитатъ неговата паметъ.

Подъ властта на Болеслава, въ Чехия отново за известно време възтържествувало езичеството. Но въ края на своя животъ Болеславъ се обърналъ и, измжванъ отъ съвестта, съ горещи сълзи молилъ Господа за прошка. Съ голѣмо тържество той пренесълъ тѣлото на брата си изъ града Стария Болеславъ, гдето той пострадалъ, въ гр. Прага, гдето билъ положенъ въ църквата на праведния Араамъ, — последня църква, съградена отъ Вячеслава предъ неговата смъртъ.

По-после въ Чехия възтържествувало латинското вѣроизповѣдание. Но не безъ борба чехитѣ се отказали отъ богослужението на славянски езикъ и не безъ борба се покорили на папата.

Молитва

Л. Бобевски

Муз. Н. Пенчевъ

Andante

Сре ти ча дрѣб ни на рж це, Теб ъ, Бо же, мо ля от ъ с ѣр дие,
Жи вот ъ ми дай и св ѣт ли дни Да ми на въ труд ъ до стар ини.
Та рож бит ъ ут роб ни мѣн ъ Да креп нат ъ въ зд ра ве вс ѣ ки ден ъ
И да въз мог ват ъ въ бист ѣр ѣ ум ъ, Да ход ят ъ, Твор че, въ пра ви дру м ѣ.

Съ дечица дребни на рже
Тебъ, Боже, моля отъ сърдие,
Животъ ми дай и свѣтли дни
Да мина въ трудъ до старини.

Та рожбитъ утробни мѣнъ
Да крепнатъ въ здраве всѣки денъ
И да възмогатъ въ бистѣръ умъ,
Да ходятъ, Творче, въ прави друмъ.

И Твойто име всѣки часъ
Тѣ да възхвалятъ съ искренъ гласъ,
Че въ милостъ, Отче, намъ единъ
Ти жертва даде своя Синъ.

На мойтѣ мѣнички деца
Дай чисти — ангелски, сърдца, —
Души отъ мейска ведрина, —
Пази ги зорко отъ злина.

Невежеството на науката и нейната некомпетентност по вързнитѣ въпроси.

По въпроса за отношението на съвременната наука къмъ религията и християнството намираме въ отговоритѣ на виднитѣ учени нѣщо още поинтересно и важно отъ казаното сега. Лидеритѣ на науката твърдятъ, че последната твърде добре съзнава своето невежество, своитѣ оскудени знания въ своята областъ, камо ли да преендира за работи отъ религиозната областъ. Науката постоянно прогресира и тоя нейнъ прогресъ нѣма граница. Поради тоя, знанието си остава непълно и въз основа на него неможе да се отрича религията.

Сегашното знание е невежество съ отворени очи. Могатъ да се стрѣятъ дворци и палати, но тѣ сж отъ паяжина. Болшинството учени съзнаватъ ограничеността на положителната наука, а крайнитѣ свѣтовни проблеми за него: егами. Религиознитѣ въпроси сж дълбоки, а науката е въ своето младенчество и съ развитието си видимитѣ противоячия могатъ да станатъ нула.

Безконечното и абсолютно то немогатъ да се обясняватъ и науката да ги отрича.

Ето и самиѣ документи:
В. Бойдъ Доукинсъ пише:

„Азъ твърде добре съзнавамъ своето невежество въ близката ми научна областъ, за да разсъждавамъ за работи, които азъ немога да подхвърля на материаленъ опитъ.“

Лейонелъ Е. Билъ, извъстенъ лѣкаръ и биологъ, много писалъ по физиология, паталогия и анатомия, пише:

„Науката непрекъснато прогресира, но и никога нѣма да престане да се движи напредъ, поради това, че знанието всѣкога остава непълно... Поради това нѣмаме право нито да заповѣдаме, нито да се хвалимъ нито да се смѣемъ на другитѣ, макаръ даже и тихичко“.

Лоидъ Морганъ, директоръ на университетския колежджъ въ Бристолъ, психологъ, биологъ и доцентъ по физика въ Рондебашския колежджъ, професоръ по зоология и геология въ Бристолъ, по психология сжщо тамъ, авторъ на много учени трудове пише:

„Въ историята на развитието на науката никога не сж се забелезвали признаци да се приближава края на знанието. Въ това време, когато въ тая сфера завоюваме върхъ следъ върхъ, предъ нашиѣ погледи се разкриватъ нови области, пълни съ интересъ и красота; но нашата крайна целъ ние все пакъ не виждаме, не виждаме още и хоризонта. Въ далечината се трупатъ едни задъ други още по-високи върхове, отъ които, следъ като се издигнемъ на тѣхъ, се откриватъ още по-широки далечини, още повече вдълбочаващи нашитѣ осѣщания и съзнанието на

истината, потвърждавана отъ всѣки новъ успѣхъ на науката, че сж велики творенията на Господа!...“

Джорджъ Карпентъръ пише:

„Що се отнася до знанието, достъпно на съвремената наука то не е нищо повече, освенъ невежество съ отворени очи! Талантитѣ отъ прожекторенъ типъ всѣкога сж готови да ви построятъ колкото искате вълшебни замъци на мисълта, но всички тия красиви дворци сж тънки и слаби, като паяджина. Най-дребното органическо сжщество носи върху си печата на безконечността. Сжщността на коя да е вещь, напримеръ, на този цвѣтъ, азъ дѣйствително ще позная само тогава, когато я видя въ свѣтлината на лицето на нейния Творецъ; а за сега — това е само чудесно звено въ безкрайната верига на естествено-чудеснитѣ живи сжщества.“

В. Дж. Солласъ, пише:

„Колкото и да сж велики успѣхитѣ на науката, полезно е да се помни, че въ края на краищата онова, което ни е извъстно не е повече, освенъ малка частица отъ онова, което остава да се разкрива. Въ сферитѣ на философията и религията науката не е сждия: крайнитѣ сжждения за крайнитѣ въпроси трѣбва всѣкога да бждатъ предоставени на самата философия и религия“.

Д-ръ Августъ Цоллеръ, д-ръ по медицината, виденъ физиологъ, директоръ на физиологическата лаборатория на Лондонския университетъ, членъ на академията на наукитѣ,

авторъ на много учени трудове, пише:

„Болшинството отъ ученитѣ съзнава ограничеността на положителната наука и признава, че най-важнитѣ проблеми на вселената за нея сж недосегаеми“.

Дж. Бътлеръ Бьоркъ, професоръ на Кембриджския и Дублинския университети, авторъ на много научни книги по произхода на живота, пише:

„Въпросътъ за религията е дълбокъ и благоговѣйно важенъ; а науката въ тоя видъ, въ какъвто ние я знаемъ, и особено по проблемитѣ на живота и духа, намира се още въ младенчество, тъй че азъ съмъ увѣренъ, вие ще ме простите, ако си позволя да забележа, че противоречията, ужъ срещани между истинитѣ на Откровението, доколкото тѣ сж постижими, и науката могатъ, въ края на краищата, да се окажатъ само призрачни, а не действителни“.

Лордъ Евбъри, повече известенъ подъ името съръ Джонъ Лебекъ, отъ всички признанъ за единъ отъ най-великитѣ учени не само въ областта на антропологията, но и въобще въ науката, пише:

„Безконечното и Абсолютното никога не могатъ да бждатъ обяснени, нито отхвърлени чрезъ обяснения“.

Не стига всичко това, но ученитѣ лидери твърдятъ нѣщо повече по въпроса за компетентността на съвременната наука да отрича вѣрата. Тѣ твърдятъ, че у науката нѣма никакви данни, които да отричатъ религията, нѣма никакви

здрави изводи противъ, религията. Единъ ученъ напр. не знае наученъ фактъ, който да противоречи на Библията; другъ ученъ заявява, че никой ученъ не може да посочи данни научни противъ религията, трети — че само предположенията въ науката могатъ да противоречатъ на религията. Нѣщо повече ученитѣ още по-съкрушително за отрицателитѣ заявяватъ, че да се твърди за нѣкаква несъвмѣстимостъ на християнството съ науката може само въз основа на повърхностна философия и повърхностно наблюдение; че подобни твърдения сж диви предположения на хора отъ второ разредно значение; че който твърди за нѣкакво противоречие между науката и религията, може направо да се обвини въ невежество или въ лично желание така да бжде; че такова твърдение е заблуждение, което ще се повтаря, докато свѣтъ свѣтува, но въ него никой разуменъ човѣкъ не ще рискува да падне

Така напиримъ:

Знаменитиятъ *Джоржъ Стоксъ* пише:

„Относително твърдението, че ужъ неотколешнитѣ научни изследвания показали, че Библията и религията сж лъжливи, азъ на това направо ще отоворя: този възгледъ е съвършено лъжливъ! Азъ не зная никакви здрави изводи на науката, които да противоречатъ на християнската религия. Може би има нѣкакви диви научни предположения, изказвани най-вече отъ хора отъ второ-разредно значение, изтъквани

за добръ обосновани научни заключения, които, по своите свойства могат да извикат нѣкои затруднения, ако се признаятъ за истина. Но тѣ сж само предположения и нищо повече.

Извѣстиянъ биологъ *Лейонелъ Е. Билъ*, пише:

„Нито единъ отъ водителитѣ на науката нѣма да се реши опредѣлено да посочи на научни факти, които ужъ да оправдаватъ такова заключение — че науката отрича религията“.

Д-ръ Вилямъ Каррутерсъ пише:

„Азъ не зная нито единъ научинъ фактъ, който да противоречи на Библията, правилно разбираана. Нашитѣ календари ни казватъ, че слънцето изгрѣва въ опредѣлено време: всѣки знае, че това отъ научнo гледище е грѣшка. Но това е все пакъ единственъ начинъ да се даде на хората да се разбере, що значи това. Прилагайки такъвъ приемъ (и при това по необходимостъ, защото при другъ, строго наученъ изразъ Библията би била непонятна за болшинството), Библията, до колкото разбирамъ, не съдържа въ себе си научни грѣшки“.

Професоръ Г. Симсъ Будхедъ пише:

„Относително твърдението, че ужъ неотдавнашнитѣ научни изследвания показали, че Библията и религията сж лъжливи, нѣма нищо по-далечъ отъ фактическата действителностъ отъ това положение: колкото повече се изучава Библията, толкова повече се намира, че тя се състои отъ исторически

документи. Не стига това. Но признато е, че Библията, като поведъ за миналото, никога не се е оказвала неправа предъ сжда на науката въ търсене на истината отъ страна на последнята; действително научнитѣ умове сж твърде вѣрни на себе си, за да се спиратъ предъ приемане на истината, каквато и да е тя“.

Александъръ Р. Сампсонъ д-ръ по медицината, д-ръ на наукитѣ, д-ръ по правото, бивши деканъ на медицинския факултетъ и заслуженъ професоръ по катедрата акушерство въ Единбургския университетъ, пише:

„Установенитѣ научни факти никога не могатъ да противоречатъ на историческитѣ факти, които лежатъ въ основата на християнството. Хората на науката могатъ да бждатъ християни; могатъ да не бждатъ такива; тѣхнитѣ съждения сж ценни въ предѣлитѣ на тѣхната компетентностъ. Но Богъ се познава не чрезъ телескопъ и не чрезъ микроскопъ и, за щастие, много отъ водителитѣ на науката въ всички времена сж достигали богопознание по пжтя на вѣрата“.

Д-ръ Хенри Тренташъ Бутлинъ пише:

„Въ отговоръ на вашитѣ два въпроса мога да кажа, че не намирамъ нищо между последнитѣ открития на науката което да противоречи на учението Христово. И азъ съмъ увѣренъ, че такова е мнѣнието на много хора, които се ползватъ съ висока научна репутация въ Англия“.

(Следва).

А. Митовъ

Св. Климентъ Охридски

Таинството изповѣдь.

Изповѣдта е велико таинство. То преражда и обновява човѣка. То го приготвява за плодоветѣ отъ още по-великото таинство причащение. Нѣма достойно причастяване безъ предварителна съкрушителна изповѣдь. У насъ, обаче, таинството изповѣдь е занемарено и отъ мнозина забравено. Забравено е великото средство за духовната обнова. Мнозина не само не чувствуватъ необходимостъ отъ него, защото сж огрубѣли по съвестъ, но даже нѣматъ и понятие за неговата сжшина. Други пъкъ не знаятъ, какъ трѣбва да се изповѣдватъ.

Ние твърдимъ, че истински духовениятъ човѣкъ безъ таинствена изповѣдь не може. Ако причастието за него е водата и храната, изповѣдта е въздухътъ. Безъ въздухъ не се живѣе. За ржководство на желаещитѣ да се ползуватъ отъ това велико таинство, ще дадемъ следнитѣ наставления.

Изповѣдта е съкрушение за грѣховетѣ. А съкрушение може да се постигне следъ като се съсредоточишъ въ себе си, спомнишъ всичкитѣ си дѣла и ги подложишъ на преценка евангелска. При ежедневнитѣ световни грижи и мълви за разни нѣща, трудно е човѣкъ да се съсредоточи въ себе си съ нужната сериозностъ. Необходимо сж разни средства въ помощъ на това. Едно отъ тѣхъ е постѣтъ, друго четене духовна книжнина, трето духовни размишления и четвърто

молитвата. Всички тия средства, упогрѣбвани съ сериозностъ и настойчивостъ помагатъ на човѣка да се събере у себе си. Успѣе ли да постигне това, нека пристѣпи по-конкретно къмъ приготвяване за изповѣдта, а именно къмъ *Изпитване на съвестта си*, като си отговори на следнитѣ въпроси:

1. Колко време има отъ последната ти изповѣдь?

2. Направи ли добре последната си изповѣдь, не замълча ли нѣкой срамень, смъртенъ грѣхъ? Бѣше ли искрено разкаянъ?

Помни, че ако не си ималъ искрено разкаяние, или си премълчалъ нѣкой грѣхъ, не сж ти простени грѣховетѣ.

Знакъ на добро разкаяние е — да не падашъ вече въ сжщия грѣхъ.

Първата Божия заповѣдь:

„Азъ съмъ Господъ Богъ твой, да нѣмашъ другъ Богъ, освенъ мене“.

1. Вѣрвалъ ли си всичко, на което ни учи св. Църква?

2. Слушалъ ли си, говорилъ ли си, мислилъ ли си нѣщо противъ вѣрата?

3. Срамувалъ ли си се отъ твоята вѣра?

4. Врачувания, магии и други суевѣрния правилъ ли си?

5. Ропталъ ли си противъ Божията воля и наредба?

6. Падалъ ли си въ отчаяние?

7. Казвалъ ли си набожно и всѣки денъ своитѣ утренни и вечерни молитви?

8. Разговарялъ ли си въ църква?

9. Стоялъ ли си безъ благоговѣние въ нея и билъ ли си любопитенъ да гледашъ разсѣяно изъ Божия храмъ?

Втората Божия заповѣдь:

„Да не споменувашъ името Божие напрасно“.

1. Името на Бога, на светитѣ или на светитѣ нѣща колко пжти си ги казвалъ безъ почить?

2. Присмивалъ ли си се на светитѣ нѣща?

3. Имашъ ли навикъ да псувашъ, да кълнешъ?

4. Давалъ ли си лъжовна клетва?

5. Призовавалъ ли си името на Бога, за да потвърдишъ нѣкоя лъжа?

6. Обетитѣ, които си далъ предъ Бога, престжпватъ ли ги?

Третата заповѣдь:

„Помни да освещавашъ праздниците“.

1. Присжтствувалъ ли си на Св Литургия презъ всички недѣлни и други голѣми праздници?

2. Работилъ ли си въ праздниците?

3. Заповѣдвалъ ли си на подчинени и слуги да работятъ въ праздникъ?

Четвърта заповѣдь:

„Почитай баща си и майка си“ и пр.

1. Почиталъ и слушалъ ли си всѣкога своитѣ родители?

2. Колко пжти си ги наскърбилъ?

3. Колко пжти си имъ отвръщалъ?

4. Мислилъ ли си да ги не слушашъ, да имъ правишъ зло?

5. Въ тѣхната старость и бедность помагалъ ли си имъ, както заповѣдва Богъ?

6. Молишъ ли се Богу за тѣхъ?

7. Слушашъ ли всѣкога тѣхнитѣ поучения, съвѣти, опжтвания?

8. Оскърбявалъ ли си твоитѣ духовни началници, свѣтскитѣ упраздници?

9. Грижишъ ли се, щото твоитѣ деца да изучатъ добре православната вѣра?

10. На добро ли ги учишъ или на зло?

11. Пращашъ ли ги всѣка недѣля и въ голѣмитѣ праздници на църква?

12. Слугитѣ и всички подчинени упжтвашъ ли въ добро?

Петата заповѣдь:

„Не убивай“

1. Билъ ли си нѣкого?

2. Давалъ ли си нѣкому развалени ястия и пития?

3. Говорилъ ли си нѣкому съ ядъ, съ псувчи и по другъ недостоенъ начинъ?

4. Давалъ ли си лоши примѣри и вѣвелъ ли си нѣкого въ грѣхъ?

5. Развалялъ ли си здравето си съ неумѣреность?

Шестата и девета заповѣдь:

6-а „Не прелюбодѣйствуй“

9-а „Не пожелавай жената на ближния си“.

1. Не си ли мислилъ и желалъ нечисти и срамни работи?

2. Гледалъ ли си срамни нѣща?

3. Говорилъ ли си срамни нѣща?

4. Правилъ ли си нечисти работи?

5. Самъ ли, или съ нѣкой лошъ другаръ, съ нѣкою лоша другарка?

6. Правиль ли си нѣкой грѣхъ противъ съпружеската вѣрность?

7. Правиль ли си други грѣхове противъ целомждрието или чистотата.

Седма и десета заповѣдь:

7-а „Не кради“.

10-а „Непожелавай чужди имотъ“.

1. Открадвалъ ли си нѣщо?

2. Помагалъ ли си или насърдчавалъ ли си нѣкого да открадне?

3. Купувалъ, продавалъ или задържалъ ли си крадени нѣща?

4. Повръщалъ ли си намѣрени или заети нѣща?

5. Плащашъ ли си дълговетъ?

6. Въ търговията продавашъ ли съ лъжливи мѣрки и много скъпо?

7. Заграбвалъ ли си при оранъ отъ чужда нива?

8. Нанасялъ ли си вреда на чуждъ имотъ, както напр., да си запалилъ чуждъ имотъ, нива, кжца?

9. Не си ли вредилъ на собствения си имотъ чрезъ пиянство или леностъ?

10. На работниците надниците плащашъ ли?

11. Върна ли откраднатото или ограбеното?

Осма заповѣдь.

„Не лъжесвидѣтельствуй“.

1. Давалъ ли си лъжливи показания въ сѣда?

2. Премълча ли което трѣбваше да кажешъ?

3. Говорилъ ли си противъ честъта на другитѣ?

4. Разгласявалъ ли си чужди грѣхове, недостатъци и пороци?

5. Преувеличавалъ ли си чуждитѣ недостатъци?

6. Слушалъ ли си, когато другитѣ говорятъ зле за ближния?

7. Мислилъ ли си лошо за ближния безъ право?

За църковнитѣ заповѣди.

1. Присѣствувалъ ли си съ внимание и благоговѣние всѣка недѣля и въ голѣмитѣ празници на Св. Литургия?

2. Говѣшешъ ли презъ постигѣтъ? Ялъ ли си блажно въ срѣда и петъкъ? Ялъ ли си постно до пресищане?

3. Изповѣдвалъ ли си се добре поне веднажъ въ годината? Причастявалъ ли си се?

4. Давалъ ли си редовно своята лепта за поддръжка на Св. Църква?

5. Интересувалъ ли си се отъ църковния животъ и участвувашъ ли съ усърдие въ християнскитѣ църковни братства?

Седемтъ главни пороци.

Тѣ сж: 1. Гордость, 2. сребролюбие (скъперничество), 3. нецеломждрие, 4. гнѣвъ, 5. чревоугодие (лакомство), 6. завистъ и 7. леностъ.

Грѣховеѣ противъ Св. Духъ сж:

1. Отчаяние за спасението си.
2. Надежда за спасение безъ добъръ животъ

3. Оборване на очевидната истина.

4. Завиждане на чуждо добро.

5. Упорство въ грѣха и
6. Последно неразкаяние.

Грѣхове, които викатъ за отмъщение предъ Бога сж:

1. Самоубийство, 2 содомски грѣхъ, 3 — подтисничество надъ сиромаситѣ, 4 — задържане или неизплащане надниците на работниците.

Деветъ чужди грѣхове:

1. Кога учишъ нѣкого на грѣхъ.

2. Кога заповѣдвашъ нѣкому да прави грѣхъ.

3. Кога съвѣтвашъ нѣкого да прави грѣхъ.

4. Кога позволявашъ предъ тебе да се прави грѣхъ.

5. Кога хвалишъ чуждия грѣхъ.

6. Кога не известишъ за грѣха комуто трѣбва.

7. Кога не накажешъ чуждия грѣхъ.

8. Кога помагашъ да се прави грѣхъ и

9. Кога защищавашъ грѣха.

Следъ като изпиташъ съвестта си чрезъ горнитѣ въпроси, *отбележи си всѣки утвърдителенъ отговоръ, т. е. всѣки единъ грѣхъ на отделенъ листъ* Спи се върху своитѣ грѣхове, замисли се за тѣхъ и се съкруши. Скръбта заради грѣховетѣ е необходима за тѣхното опрощаване. Безъ разкаяние, безъ съкрушение, прошка за грѣховетѣ не може да се получи. Свещеникътъ може да даде прошка на сторенитѣ грѣхове, но ако ти не скърбишъ за тѣхъ и ако не дадешъ обетъ да ги не повтаряшъ, напразно е всичко.

За да извикашъ нужното съкрушение у себе си, побе-

седвай съ Бога наедине, благозвѣйно и искрено.

За тая цель вземи молитвеника си, напр. „Молитвено съкровище“, намери въ него *покаятелния канонъ и молитви*, и се помоли съ тѣхъ. Не говоримъ: да ги *прочетешъ*, а да се *помолишъ*. Ние обикновено *четемъ* молитвитѣ, а не се *молимъ* съ тѣхъ. Това е едно голѣмо зло. Следъ като се помолишъ съ ония образцови молитви, като добиешъ молитвенъ духъ, затвори молитвеника и съ своя собствена молитва излѣй душата си предъ Бога: *принеси съ сълзи разкаяние*. Изброй своитѣ грѣхове, кажи своитѣ слабости, и искай, синовно, б агоговѣйно и настойчиво искай, искай прошка. Ако ти не си привикналъ на такава молитва, голѣма грѣшка си правилъ въ живота си. Трѣбва да помнишъ, че за духовния човѣкъ, за истинския християнинъ, молитвата е въздуха. Купи си псалтиръ на български. Чети често псалмитѣ и подреждавай на псалмопѣвеца да се молишъ съ своя молитва. Стига да участвува твоего сърдце, ти скоро ще свикнешъ къмъ това.

Следъ тая искренна беседа съ Бога, като достигнешъ истинско разкаяние и сълзи на съкрушение, ти вече си готовъ за таинството изповѣдь.

Щомъ отидешъ при изповѣдника, кажи: „Благослови ме, Отче; азъ съгрѣшихъ“.

Следъ като свещеникътъ прочете установенитѣ молитви, които ти трѣбва да прослушашъ съ най-голѣмо съкрушение, ще те покани да ка-

жешъ грѣховетѣ си. Тогава ти започни: Изповѣдвамъ на Всемогущаго Бога, предъ св. Негово Евангелие, животворящия Му кръсть и св. икона и тебе, отче мой, всичко каквото съмъ съгрѣшилъ съ мисли, думи и дѣла, а именно: И изброй всичкитѣ си грѣхове, които си сторилъ следъ последната си изповѣдь Говори *смирено*, като се признавашъ за виновенъ; *накратко*, безъ излишни думи; *откровенно*, безъ да криешъ нѣщо отъ грѣховетѣ си; *благоразумно и ясно*, като улотрѣбявашъ скромни думи. Изброй всичкитѣ си смъртни грѣхове, безъ да скривашъ нито единъ, каго обяснишъ вида на грѣха, числото, или, ако не помнишъ — поне приблизително да кажешъ всичкитѣ си грѣхове така, че да не премълчишъ съзнателно нито единъ смъртенъ грѣхъ.

Като изповѣдвашъ всичкитѣ си грѣхове, ще прибавишъ: „Тѣзи сж, отче мой, грѣховетѣ, които помня. Прося прошка и за всички грѣхове, които съмъ направилъ презъ цѣлия

си животъ и нѣкои отъ които не помня“.

Когато изповѣдникътъ ти чете разрешителна молитва, мисли, че въ тоя моментъ душата ти се пречиства чрезъ скъпоценната кръвь на Христовата благодать, която ти се преподава въ св. таинство. Презъ това време моли се съ думитѣ на митаря: „*Боже, милостивъ бжди къмъ мене грѣшникъ. Боже мой, скърбя за гдето Те обидихъ. Дивамъ дума, че никога вече нѣма да грѣша*“.

Ако изповѣдникътъ ти наложи епитимия (наказание) приеми я на драго сърдце, като помнишъ, че Христосъ ти я налага чрезъ Своя служителъ.

А следъ като свършишъ изповѣдта си, побеседвай отново съ Бога наедине. Преди всичко, поблагодари Му за неогрѣшеното добро на опрощението и обещаи да не грѣшишъ вече и да избѣгвашъ отъ грѣха и отъ неговитѣ причини. Следъ това се приготвявай за Св. Причастие, както писахме вече въ книжка 5.

Коледенъ и новогодишенъ подаръкъ за деца това сж:

Религиознитѣ картички на „Бѣлия Кръсть“ — 33 вида. Тѣ сж изящно изработени въ два формата на двѣ качества хартия. Единъ форматъ на хубава бѣла хартия струватъ по 20 ст. а другия форматъ — по 10 ст. на по-проста хартия, голѣмия форматъ е по 10 ст., а малкия по 5 ст. Изисквайте картинкитѣ на адресъ: гара Корнло „Бѣлия кръсть“. Или пъкъ София, Св. Синодъ — редакция „Християнка“.

НОВИ КАРТИНИ НА „БѢЛИЯ КРЪСТЪ“ срещу пиянството. Такива се приготвяватъ цѣла серия и скоро ще излезатъ отъ печатъ.

Нашия печатъ за жената.

Положението на жената у богомилитѣ

На тази тема е написанъ въ бр. 175 т. г. въ „Вестникъ на жената“ статья известния у насъ разяренъ църквомразецъ Хр. Върговъ.

Понеже на статията е дадено уводно мѣсто въ *Вестникъ на жената* и понеже тази статья е образецъ на духовна слѣпота, породена отъ лична умраза, даваме мѣсто на следнитѣ по важни нейни пасажии.

Ето що четемъ въ нея:

„Бракътъ е пулсацята на живота. Безъ бракъ нѣма семейство, общество, държава, религия, правни и морални норми. Безбрачието е свѣтовенъ декемврий, когато нищо не цѣфти, не дава плодъ. Бракътъ по сжщината си е интимно съжителство между две души и тѣла отъ разни полове. Ето защо не гражданското свидетелство, не църковното вѣнчаване (обреди и церемонии) създаватъ брака, а съгласието, обичята на встѣпващитѣ въ брачни отношения — *onsesus facti nupti* — съгласието създава брака, казвали древнитѣ римляни. Тази свобода постепенно била отнемана, както всички други цен-

ности на човѣка, докато най-после билъ наложенъ църковния бракъ.

„Богомилитѣ учили, че съгласието, любовта, уважението сж основъ на брака, а не нѣкакво църковно вѣнчаване. Разбира се, че богомилското общество е санкционирало брака, защото тѣ живѣли общиненъ, съвмѣстенъ животъ, а не като правовѣрнитѣ изолирано. Тѣ, безъ съмнение, сж допушали разводъ по взаимно съгласие, безъ да има нужда да се обвиняватъ двама добри, честни съпрузи, но съ разни характери въ прелюбодеяния, да търсятъ лъжливи свидетели, както става въ ортодоксалната църква и днесъ, защото тя не допуща разводъ по взаимно съгласие.

„Ортодоксалната църква учила, че жената била безъ душа. Въ богомилския пѣкъ апокрифъ „Видението на Исая“ се казва, че между душитѣ на мъжетѣ и женитѣ нѣма разлика, затова еднитѣ и другитѣ могатъ да бждатъ *bons hominis* — съвършенни.

„У насъ, казвали богомилитѣ, учатъ всички — не само мъжетѣ, но и женитѣ. На западъ се прочули съ своята апостолска дейность Милта и Джу-

лиета. Василий Богомилъ ималъ за спътници и жени. Богомолитѣ издигнали жената въ моментъ, когато тя е била хулена, плюта, затваряна въ домовете на търпимостта, или мъчена съ инквизиторски уреди, като она въ Нюренбергъ, нареченъ „желѣзната девица“.

Богомилската проповѣдь за равенството между мъжа и жената е предизвикала сътреение между ортодоксалнитѣ вѣрващи, духовници и властици. Женитѣ на западъ се издигатъ за малко, но следъ унищожаването на проклетата ересь тѣ били подложени на гонение и преследване. Стотици хиляди жени били изгорени подъ претекстъ, че били магьосници

Съ признаване човѣшкото достоинство у жената, богомолитѣ издигнали семейния и общественъ моралъ, застанали на чело на хуманитарното движение въ Европа. Въ това отношение тѣ първи предизвикали въ Европа най-голямата социалъ-етична революция.

Голословно е твърдението, че богомилитѣ презирали жената, като полъ. Да допуснешъ жена да те ръководи и учи — изповѣда, то се прави не отъ презрение, а отъ уважение. У богомолитѣ пола не е билъ предметъ на купуване и продаване, на пиянски, оргийни вакханалии, а ималъ велико назначение — рождение и крепение на живота.

Жената у богомолитѣ не е била унижена и оскърбена нито като личностъ, нито като полъ. Ето защо може да се каже, че жената отъ ХХ вѣкъ

има въ много да завижда на богомилцитѣ, живѣли преди хилядо години“.

* * *

Горчята статия е пълна преди всичко съ исторически невѣрности. Богомилитѣ учили, че съгласието, любовта и уважението сж основата на брака! Ортодоксалната църква учила, че жената нѣма душа. Богомилитѣ били издигнали семейния и общественъ моралъ: богомилитѣ не призирали *жената като полъ* и пр. Всичко това господинъ Върговъ е просто измислилъ, за да не кажемъ по-голяма дума. Но тъкмо съ това е лишилъ статията си отъ историческа основа и тепърва остава да докаже на българската жена, че тя трѣбва да *на мѣри* въ богомилството идеално ученче за семейство и бракъ. Г-нъ Върговъ, преди да се вдѣхнови отъ тази тема, трѣбваше да направи справка въ научната литература по въпроса, за да види, че въ основата на богомилската религиозна философия и космология лежатъ древнитѣ манихейски и докетски идеи, че материята, жената като полъ, месото и въобще цѣлия тѣлесенъ животъ се считатъ за гнуснави нѣща, които трѣбва да се избѣгватъ. Споредъ богомилитѣ този свѣтъ, както и човѣкътъ сж създадени отъ лошия синъ божии (Сатанаилъ). Само Адамъ получилъ душа отъ Бога, но Ева била безъ душа. Физическата природа на човѣка се смѣтала за отрепка, за гнусота. Семейството се считало за абсурдъ, защото ще създава „дяволчета“, „мамонища“ и затуй богомилитѣ

строго запрещаваха семейния животъ; тѣ смѣтали себе си за монаси и монахини, обличали се въ раса, нахлупвали дълбоки гугли на глава и проповѣдвали отвръщание отъ всичко плътско. Тѣ, вѣрно е, общували и съ жени, дори често издигали жени до учителки и апостолки, но тѣзи жени (поне споредъ официалното, за предъ света, учение на богомилитѣ) не се смѣтали за жени, а за хора. Богомилитѣ следъ като разрушили семействата на всички свои последователи, живѣли стадно и купомъ по горитѣ и се отдавали на бурни пиршества. Възможно е, да сж се отдавали и на развратъ, защото въ една тѣмъ сродна манихейска секта въ древността се учело, че развратътъ е най доброто средство да се убие проклетата плътъ!

И тѣзи хора г. Върговъ сочи за идеалъ на нашата жена. Въ сжщата статия пише (въ началото), че бракътъ е пулсацията на живота, безъ да подзира, че тъкмо богомилитѣ сж били най-голѣмитѣ подкупатели на всѣки общественъ и културенъ животъ поради отричането на жената правото да има деца и чрезъ противожизнениятъ възгледъ, че децата сж „мамонища.“

Ние знаемъ, че днешната жена и добра майка не съ завистъ, а съ очудване и съжаление гледа на древната и нова богомолка, която може да остави милата си рожба и да заживѣе стаденъ половъ животъ. Съжаляваме, че и „В-къ на жената“ се е подвелъ да помѣсти горнята статия, която е най голѣмото пятно на този уважаванъ вестникъ.

Домакински известия

Ценността на човѣшкото здраве.

Въ живота се срещатъ много примери, когато грамадно богатство остава въ ржцетѣ на младъ или неопитенъ човѣкъ. Тоя неопитенъ човѣкъ, незнаейки размѣритѣ на своето бо-

гатство и даже не желаейки да знае, безгрижно го пилѣе на лѣво и дѣсно, а жадната тълпа отъ случайни и временни другари употребява всички усилия, за да използува колкото се може повече отъ златото на своя другаря. Той, опитъ отъ

силата на паритѣ, доставя си съ тѣхъ всички удоволствия, изпълнява всички желаня и исканя, каквито се родятъ въ неговата душа или бждатъ подсказани отъ тълпата другари. Богатството го ослѣпява толкова, че той не мисли за неговото свършване. Не мисли, че ще настане черъ день, когато ще бжде изтърсена отъ кисията му последната монета. Но всичко земно има край. Идва криза... и на разпиляваното богатство. Тълпата неискренни другари се разпилява, както орлякъ врани, разкъсали и изяли последния късъ отъ пляквата. Само сега бившиятъ богаташъ разбира цѣната на проживѣното и се научава да цени всѣка стотинка, като трепери надъ нея. Само сега въ всички ужасъ, въ всички голота изпква въ неговото съзнание черния день.

Всѣкому отъ насъ се дава отъ Бога грамадно безценно богатство. Но жалко, че това богатство се дава въ младостъ, когато ние биваме неразсждливи, когато се увличаме, живѣемъ подъ влиянието на минутата, когато не мислимъ за бждещето. Това богатство е нашето здравие. То ни дава сила и способностъ къмъ трудъ, уравновесява състоянието на духа, помага да се пренася теглото, облекчава страданията, в н а с я б о д р о с т ъ и веселие. То прави приятенъ живота. За да разберемъ напълно цѣнността на здравето, трѣбва за него да попитаме оногова, който го е изгубилъ. И това именно богатство, своето здраве, ние разпиляваме, ка-

то безразсждни расипници. Ние го разклащаме чрезъ прекомѣнна работа, отслабваме го съ извѣнмѣрна леностъ. Ние го съсипваме въ веселби, пилѣемъ го въ неудържими удоволствия, съкращаваме го въ излишества и лоши привички. Ние осещаме у себе си такъвъ излишъкъ на здраве, който, струва ни се, нѣма никога да се свърши. Но въ сжщото това време червея на болестъта гризе и невидимо подяда нашето здравие. И настѣпва день, когато последната капка на здравето бива изхвърлена на пазаря на живота, както последната монета на оголѣващия богаташъ. И тогава именно се отворятъ нашитѣ очи: ние почваме да разбираме, какво неощѣнимо богатство сме пропилѣли и какво ужасно положение ни предстои. Тогава се започва реакцията на цѣлия миналъ животъ, започва се нескончаемъ редъ лишения отъ всички ония привички и нужди, въ които ние презъ цѣлъ животъ не сме знаели мѣрка. Нашиятъ характеръ се разваля. Работоспособността пропада. Жизнерадостъта изчезва. Ние се обръщаме въ вѣчни недоволници. Носимъ съ себе си навсѣкжде скука, мъжа и тягостъ.

Щастливъ е оня, който безразсждно на младостъ не е разпилѣлъ своето богатство. Както сж прекрасни последнитѣ ясни, топли есени дни, тъй на такъвъ тиха и спокойна ще бжде неговата старостъ. Щастливъ е и оня, който на време е успѣлъ да съзнае ценността на здравето. Такъвъ ще съумѣе да го запази.

Въздържанието е необходимо условие за здравето.

Чудно нѣщо! Колкото и да се грижимъ за своето здравие, колкото и да се пазимъ, каквато най-здрава и приятна храна да ядемъ, каквото здраво питие да приемъ, колкото и да се разхождаме на чистъ въздухъ, все пакъ, въ края на краищата, излиза това, че ние биваме подхвърлени на болести и тление. А светиитѣ, които презирали плътта, умъртвявали я съ непрестанно въздържание и постъ, съ лежание на голата земя, съ бдението и трудовете, съ непрестанна молитва, тѣ обезсмъртили душата и тѣлото си. Нашиятѣ тѣла, много хранени и сладко хранени, издаватъ смрадъ следъ смъртта, а по-нѣкога и презъ живота, а тѣхнитѣ тѣла благоухаятъ и цвѣтятъ както презъ живота, така и следъ смъртта. Чудно нѣщо: ние, градейки, разрушаваме своето тѣло, а тѣ, разрушавайки, градили; ние, обливайки го съ благоухания, не избѣгваме негова смрадъ, а тѣ не грижейки се за благоуханието на тѣлото, а за това, щото душата да бжде благоуханна предъ Бога — облагоухали своитѣ тѣла. Нека разберемъ задачата, целта на нашия животъ. Ние трѣбва да умъртвяваме многострастното тѣло или плътскитѣ страсти чрезъ въздържание, трудъ, молитва, а не да оживѣваме него и неговитѣ страсти чрезъ лакомства, пресищания и леность.

Какво трѣбва да правимъ, за да живѣемъ дълго.

Единъ отъ голѣмитѣ французки вестници се обърналъ

къмъ най-известнитѣ парижки лѣкари съ въпроса за режима, който трѣбва човѣкъ да поддържа, за да доживѣе дълбока старость и да запази бодрость. При това въпроса билъ отпразенъ къмъ таква лѣкари, които могли да говорятъ възъ основа на собственъ опитъ и на съмнѣващитѣ се въ тѣхнитѣ правилни изводи биха могли да укажатъ на своята възраст. Най-младия отъ тѣхъ билъ на 69 год.

Отъ отговоритѣ на тия лѣкари следва че за здравето съществено е: да се избѣгватъ излишествата и преуморяванията, да не се пиятъ никакви възбуждащи пития и да не се пуши; сутринъ да се изпива по единъ стаканъ вода, гдето е възможно — прѣсна; основателно да се закусва и обѣдва, ако обѣда става рано, а вечерно време да не се претоварва стомаха и да се прави разходка по нѣколко часа въ день.

Преяждането е сжщо тѣй вредно, както и недождането. Къмъ това заключение сж дошли много медицински свѣтила. Станаль е превратъ сжщо и въ възгледитѣ за хранителността на разнитѣ продукти: месото отдавна се счита за вредно. Въпроса за храната билъ сериозно проучванъ отъ доктора по детскитѣ болести — Гинхеде. Той счита хлѣба за главна храна, следъ това маслото, зеленчука и земнитѣ ябълчеви растения. Следъ това идватъ млѣкото, яйцата, овощията и най-после месото. Докторъ Гинхеде увѣрява, че за храната се харчи твърде много, тогава когато може за

нея да се харчи много по-малко. Своитѣ думи той потвърждава съ следния примеръ: градинарътъ Фридерикъ Мадсенъ, който ималъ твърде лошо здравие, въ продължение на петъ години се хранилъ по системата на докторъ Гинхеде, като харчилъ за своята храна 20—25 пфенига (преди войната) на день. Сега Мадсенъ е здравенякъ и не знае никакви болести.

Какво трѣбва да ядатъ нервнитѣ хора.

На нервнитѣ хора се препоръчва да употребяватъ за храна най-вече плодоветѣ въ всички видове: сурови, варени, сушени, въ форма на мармеладъ, пестилъ и пр. Тия продукти усилватъ дейността на хоаносмилателнитѣ органи и помагатъ за доброто кръвообращение, чрезъ което се намалява нервозността, недоволството, раздразнителността и другитѣ признаци, свойствени на субекти съ разклатени нерви. Някои лѣкари рекоментуваатъ на нервнитѣ хора съвършено да избѣгватъ месната храна, а ако я употребяватъ, трѣбва да правятъ това въ малко количество и съ много зеленчукъ. Невритѣ хора сжщо трѣбва да пиятъ повече млѣко и да избѣгватъ силния чай, кафе и спиртни напитки.

Дълговѣчностъ и растителна храна.

Защо скоро остаряваме? Отговарятъ научнитѣ данни: отъ неудовлетворителнитѣ действия на бѣлитѣ дробове и отъ вкостеняването на хрущелитѣ на

ребрата. Въ зависимостъ отъ това гърдитѣ дишатъ неправилно, отъ дробоветѣ се псема малко въздухъ, който не опръснява достатъчно кръвта и дробоветѣ, а това ражда недостатъкъ отъ хранителенъ материалъ въ кръвта, храняща цѣлия организмъ. Освенъ това, измѣнява се и химическия съставъ на кръвта отъ недостатъка на въздуха.

И тъй, първата причина на старостта е малкото кръвъ и лошия ѣ съставъ, което разваля и изхабява кръвоноснитѣ сждове. Най-тънкитѣ кръвоносни сждове се възпалятъ отъ лошата кръвъ, която се задържа въ тѣхъ и органиитѣ се лишаватъ отъ храна.

Съставътъ на кръвта се разваля отъ отровитѣ, които сж продуктъ на гниенето на месната храна. Съ тѣзи отрови се борятъ тъй нареченитѣ „лейкоцити“ — бѣлитѣ кръвни тѣлца, които унищожаватъ вреднитѣ нѣща на храната, каквито ние, благодарение на голѣмото количество храна, поглъщаме тъй много, че лейкоцититѣ не успѣватъ да се справятъ съ тѣхъ, и тая армия отъ защитници отстъпва въ борбата, и организмътъ остава незащитенъ.

Подъ влиянието на отровитѣ тѣлеснитѣ тъкани се разрушаватъ, развалата имъ произвежда „склероза“, т. е. спиране, прекращение на действията имъ, напр. прекращение на дейността на бѣбрецитѣ, сърцето, далака.

И тъй, причината на старостта е самоотразяването съ отровитѣ, съдържащи се въ хра-

ната. Ученията Мечниковъ открилъ, че разрушителнитѣ отрови сж продуктъ на гниенето на хранителнитѣ остатъци въ дебелиятѣ черва. Отъ тукъ преминаватъ въ кръвта и се разнасятъ по цѣлия организъмъ. Като средство за намаляване гниенето той препоръчва киселото млѣко.

Обаче това средство малко действува. Растителната храна въ сравнение съ месната не съдържа у себе си толкова отрови и не дава гнилостни процеси въ червата. Това говори въ полза на растителната храна. Второ, всички месоядни животни иматъ кжсо дебело черво, а човѣкъ има дълго, което говори, че по устройството на организма си човѣкъ е предназначенъ за растителна храна.

Десетъ правила за гледане на болни

1. Стаята, кждето лежи болниятъ, трѣбва да бѣде достатъчно широка и не да има въ нея мека мебелъ, ковѣори и др. подобни, които събиратъ прахъ.

2. Тая стая трѣбва добре да се провѣтрява, но тъй, че върху болния да не пада течение.

3. Трѣбва около болния да се поддържа най-грижлива и постоянна чистота, а сжщо и необходима почивка.

4. Който гледа болния, трѣбва предварително да отгатва всички искания и желаня на

болния, та да не става нужда да ги изказва по външенъ начинъ.

5. Всичко, което може да задържа у себе си заразителното вещество на болестта, трѣбва да се отстранява, дезинфекцира, а въ нѣкои случ и изгаря.

6. Числото на посетителитѣ при болния трѣбва да бѣде ограничено. При това не трѣбва да се допускатъ нито високи разговори, нито раздражняваще шептение.

7. Не трѣбва да се пнта болния какво иска да яде, а просто да му се заявява, че за него е приготвено такова и такова вкусно ядене.

8. Не трѣбва да се безпокои болния съ разкази за собственитъ на прислужващитѣ приключения, а още повече да имъ се предава нѣкаква възбуждаща новостъ.

9. Необходимо е да се грижимъ, шото слънцето да има най-голѣмъ достъпъ въ стаята на болния и даже неговитѣ лжчи да падатъ върху постелката му.

10. При гледането на болния всѣкога трѣбва човѣкъ да помни най-важната заповѣдь: „Обичай ближния си, както самъ себе си“. Поради това желанята и исканията на болния изпълнявай веднага, съ охота и добросъвестность. Вървай, че отъ това ще има полза не само болния, но и за самия тебе.

Духовни бисери.

**Средства за изкореняване на
нѣкой особѣ попокъ**

1. Потърси най-внимателно и строго причината, корена, извсра на твоего падение въ грѣха.

2) Често изпитвай съвестьта си.

3. Вземи безвъзвратно решение да се поправишъ и следвай съ постоянство и крепка надежда, че ще победишъ съ Божията помощ, защото Богъ не ще позволи да паднешъ въ искушение, което да надминава твоитѣ сили, а заедно съ искушението ще ти даде и своята помощ срещу него

Шѣтъ къмъ добродетелитѣ.

За да постигне човѣкъ една добродетель, трѣбва той съ душа и сърдце да се стреми къмъ нея, като за постигане на тоя свой стремежъ търси и Божията помощ. Пѣтътъ къмъ добродетельта може да се сведе въ следнитѣ правила:

1) Моли ревностно и постоянно Бога да ти даде тая добродетель, отъ която се нуждаешъ.

2) Имай желание да придобиешъ добродетельта, която ти липсва, и разсждавай върху нейната красота и нейната угодность на Бога. Често мисли,

какъ да се упражнявашъ въ нея, какъ Иисусъ Христосъ, Св. Дева Мария и светиитѣ сж я обичали и какви цели сж гонили съ нея. Имай предъ видъ, че свѣта се лже, като я презира, че Богъ е приготвилъ голѣма награда за нея и че можешъ да я постигнешъ, ако имашъ истинско желание.

Често прилагай тая добродетель чрезъ външни дѣла.

4) Избѣгвай всичко противно на нея.

5) Изпитвай съвестьта си спремо нея.

Дѣла на цѣломъдрие сж:

1. Да пропѣждашъ веднага лошитѣ мисли.

2. Да не говоришъ, четешъ или слушашъ неприлични думи.

3. Да пазншъ съ голѣмо внимание очитѣ си вредъ: у дома си, на улицитѣ, въ църква отъ лоши гледки; да не се взирашъ въ опасни и неприятни изображения и лица.

4. Да пазишъ рѣчетѣ си да не пипашъ съ наслада каква и да е частъ на твоего или чуждо тѣло

5. Да отбѣгвашъ, като отъ заразителна болестъ, отъ всѣка лоша дружба, особено отъ такава съ лица отъ противния полъ.

Упражнения въ разни добродетели.

Дъла на смирение. 1. Себе си и своитѣ нѣща да не хвалишъ. Да не говоришъ нѣща, които не сж въ твоя честь и да не предприемашъ нищо, само за да бждешъ угоденъ на хората.

2. Считай себе си нищожно цененъ и отбѣгвай всѣкакви суетни мисли.

3. Когато другитѣ те считатъ за неспособенъ, когато те осмиватъ, презиратъ, гнетатъ, не се защищавай. а мисли, че си достоенъ за още по-голѣмо презрение.

4. Не се считай по-способенъ отъ другитѣ, винаги се смѣтай за последенъ въ всичко.

5. Не отбѣгвай случайтѣ на смирение каквито сж напр. униженията, а ги приемай доброволно. Всѣко смирение препърпено съ радостъ е здрава основа на тая добродетель.

Дъла на търпение сж:

1. Да не давашъ външенъ знакъ на нетърпеливостъ чрезъ думи или съ какво да е движение на тѣлото си.

2. Да обуздавашъ вътрешния гнѣвъ, скърбъ, желание за мъсть, и всичко противно на братската любовъ.

3. Да приемашъ съ покорностъ и спокойствие всички неприятности, причинени ти отъ когото и да било, като знаешъ, че всичко иде отъ Бога, и че Неговата света воля е — да понесешъ всичко търпеливо.

4. Да помнишъ, че търпението се показва при неприятитѣ: всѣки може да бжде

търпеливъ, когато всичко му върви гладко и нѣма какво да го спѣва или вълнува.

Дъла на братска любовъ сж:

1. Да не показвашъ никога съ външ-нъ знакъ, че не уважавашъ или не обичашъ нѣкое лице. Най-противни на тая добродѣтель сж злословията.

2. Братската любовъ се накарнява съ пренасяне на казаня думи отъ едно лице за друго (доносничество, клюка). Св. Духъ ни учи, че подобни лица сж отвратителни Богу.

3) Да не споришъ съ други, нито да имъ противоречишъ, ако не си длъженъ да го правишъ.

4) Да показвашъ къмъ всички еднакво искрена любовъ. Частичнитѣ приятелства за лица, които живѣятъ въ монастири, накарняватъ братската любовъ.

5) Да обуздавашъ вътрешнитѣ огорчения на душата си и да не показвашъ никому съ външни знаци, че нѣкое лице не ти е приятно.

6) Да не си рѣзъкъ въ сѣжденията си, а да извинявашъ недостатъцитѣ на другитѣ, както се стараешъ винаги да мислишъ добре за тѣхъ.

7) Да знаешъ и помнишъ, че всички човѣци сж чада на Бога, че сж създадени по Негово подобие и че струватъ безценната кръвъ на И. Христа.

8) Който клевети, не може да бжде простенъ, докато не в-зстанови честъта на близкия. Голѣмъ грѣхъ противъ братската любовъ може да бжде и разказването на истински чужди грѣхове.

Б е л е ж к и

На вниманието на абонатитѣ.

I. Това е 6 и 7 книжки на „Християнка“. Още 3 книжки и II година се свършва. За съжаление, обаче, има много абонати, които не сж си платили абонамента, нѣкои даже и за I-ва година. Молимъ всички абонати и настоятели да побързатъ съ внасяне на абонамента, защото трѣбватъ средства за издаването. Повече не трѣбва да се отлага внасяне абонамента. Нека не ставаме причина за рушение на списанието. Абонамента да се внася или чрезъ настоятелитѣ или направо чрезъ записъ или чрезъ парично препоръчано писмо.

II. Нѣкои абонати мислятъ, че новата година на „Християнка“ се почва отъ 1 януарий. Тѣ сж въ грѣшка, „Християнка“ дава 10 книжки въ една годишна и започва първата си книжка отъ м. Априлъ.

III. Въпреки обявленията въ всѣка книжка на „Християнка“, много отъ абонатитѣ не съобщаватъ № на адреса си, кога внасятъ абонамента си. Това става причина да се създаватъ нередовности и грѣшки. Молимъ да се вземе бележки отъ това.

IV. Ако нѣкой абонатъ получи две еднакви книжки, да знае, че е станало грѣшка и за да се поправи, трѣбва да повърне едната книжка, особено ако № на книжкитѣ бждатъ различни. Иначе отъ такъвъ абонатъ ще се иска абонаментъ за дзе теchenия.

V. Ако нѣкой абонатъ не получи нѣкоя книжка, умолява се да съобщи за това въ редакцията, за да му се изпрати иззубената книжка. На всички абонати редовно се изпращатъ всички книжки и ако нѣкой не получи нѣкоя, трѣбва да се счита, че е изгубена. Ето защо трѣбва да се иска втори пжтъ отъ редакцията, иначе последната счита, че абоната редовно получава списанието.

VI. Всички писма и записи за „Християнка“ да се адресиратъ: София, Св. Синодъ, „Християнка“, кждето сж редакторитѣ и отъ кждето се дава по-нататъшенъ ходъ на писмата. Самата администрация на списанието е въ монастыря и отъ тамъ се експедира списанието. Тамъ се водятъ и смѣткитѣ. За суми и писма, изпращани чрезъ други лица, а не на горния адресъ, редакцията не отговаря. Има-

ше оплаквания, напр., отъ г-жа Д. ва изъ Пловдивъ, че преди година дала паритѣ и списъка на абонатитѣ на О. С-ва, а последниятъ предаде сумитѣ чакъ когато госпожата идва по освещаването на „Св. Ал. Невски“ и лично се срещна съ него

VII. Редактори на списанието сж: *Архим. Ст. Абаджиевъ и Протоиерей Из. Гошевъ*. Икономъ Стайковъ е участвувал само до четвъртата книжка на първата година. Оттогава до сега нѣма нищо общо нито съ редакцията, нито съ Братството.

Библията въ картини. Тя още не е излѣзла отъ печатъ, понеже сж нужни голѣми средства, съ които за сега редакцията неразполага. За всички лица, които сж се потрудили, споредъ обявлението, и ще се потрудятъ да запишатъ абонати за „Християнка“, се ваема бележка и щомъ Библията излѣзе отъ печатъ, ще имъ се изпрати. Взематъ се всички мѣрки за събиране средства за издаването ѝ.

Подаль оставка, Икономъ Апостолъ Георгиевъ е подаль оставка си отъ ржководителството при „Бѣлия Кръстъ“, защото времето се влошило, а старческитѣ му немощи не му позволявали да ходи два пѣти седмично въ Корило. Новъ ржководител нѣма да се назначи, защото такъвъ не се предвижда въ устава. Игуменята сама е началница на Братството и ржководителка.

Учебнитѣ занятия въ „Бѣлия кръстъ“ сж започнати отъ 1 ноемврий. Преподаватели сж: *Архим. Ст. Абаджиевъ по Св.*

Писание, литургика, църк. редъ и аскетика; Икономъ Д. Мариновъ — по обща и български църковна истории, той е и чредникъ въ манастиря; Протоиерей Из. Гошевъ — по основно и обичителко богословие, свещ. Петъръ Вѣнковъ — догматическо богословие, Ал. Николаевъ (учителъ при Соф. Дух. Семинария) — по френски езикъ, западно и хорово пѣние; Христо Стояновъ (учителъ въ Музикалната Академия) — по Източно пѣние. Преподаването на предметитѣ: смѣтководство, български езикъ, домакинство, ржкоделие и педагогика сж разпределени между две отъ подготвенитѣ сестри.

Дирятъ се нови сестри за Братството. Тѣ трѣбва да иматъ най-малко петокласно образование, добро поведение и желание да се посветятъ на монашеско служение. За домакинскитѣ нужди на Братството, както и за нуждитѣ на другитѣ женски манастири въ царството приематъ се сестри и съ първоначално образование, както гласи устава на братството, стига тѣ да иматъ духовно настроение и желание да приематъ монашеско звание. Желаетитѣ да се обърнатъ къмъ управлението на Братството: Гара Курило, „Бѣлия Кръстъ“, Игуменята — Началницата.

Житията на светиитѣ. Решението на Братството да издаде „Житията на светиитѣ“ се посрешна съ радостъ отъ всѣкъде. Мнозина се отзоваха съ молба да бждатъ записани за абонати, а други даже предплачиха. Въпреки това, обаче,

числото още далеч не е достатъчно, за да гарантира редовното издаване. Ето защо ние повторно апелираме към всички: Запишете се за абонати на това ново издание. Чакаме отговори и ангажменти.

Пишатъ ни отъ Синитово, Пазарджишко че, по инициатива на енорийския свещеникъ Иванъ Лазаровъ, тамъ се основало Християнско Православно Братство при църквата „Св. В. М. Георгий“ на 30.XI 1924 г. отъ 25 члена. [Избрано е настоятелство: Свещ. Ив. Лазаровъ, касиеръ: Т. Георгиевъ, секретаръ: Ст. Сжбковъ, библиотекаръ: Здр. Георгиевъ, сжветници: Ст. Георгиевъ, П. Георгиевъ, Ив. Ангеловъ и контр. комисия: Вл. Георгиевъ, Ст. Петровъ и Делчо Кръстевъ. Братството ще ратува за просветата на селото.

Настоятелството на църквата Св. В. М. Геор. и въ с. Синитово Т.-Пазарджишка околия, изказва своята сърдечна благодарностъ къмъ учителя отъ селото Димитъръ Алексиевъ, за гдѣто подарилъ една църковна завеса на стойностъ — 1200 лв. Нека Всевишния дарува здраве и благополучие на дарителя и домочадието му, а примѣрътъ му да послужи за подражание.

„Пастирско дѣло“ и „Християнка“. Ние уважаваме българското пастирство, уважаваме и неговия печатанъ органъ И никога не желаемъ да влизаме въ споръ съ него, нито бихме желали въ неговитѣ редове да четемъ работи набързо и необмислено казани по нашъ адресъ и по адресъ на

Брат. „Бѣлъ Кръсть“. Но тогава, когато вече има казани подобни нѣща, ние дѣлжимъ отговоръ

Преди нѣколко броя в. „Пастирско дѣло“ бѣше писалъ, че списанието „Християнка“ се печатало въ 6000 екземпляра, а пъкъ никакъвъ приходъ нѣмало гредвидено отъ него въ бюджета на Братството. И писаното тѣй майсторски бѣше скроено, та читателитѣ оставаха подъ впечатлението, че приходитѣ отъ „Християнка“ се ядатъ отъ... най-малко, редакторитѣ Отговаряме. Смѣткитѣ на „Християнка“ за първата година се водиха отъ редакторитѣ, респективно—Архим. Ст. Абаджиевъ. Годината на списанието се приключи презъ мартъ 1924 г. Редовни оправдателни докуменни и подробенъ отчетъ, подписанъ отъ редакторитѣ, сж представени на Братственото управление презъ м. май м. г. Братството е разгледало тоя отчетъ, одобрило и съ официално писмо го е изпратило на Св. Синодъ за ревизия. За втората година смѣткитѣ на „Християнка“ и на „Вѣра и животъ“ и другитѣ издания на Братството се водятъ отъ две сестри въ манастиря. Иматъ редовни счетоводни книжа. Всѣки доброжелател на „Християнка“ и Братството въ всѣко време може да надникне въ тѣхъ и да види положението. „Християнка“, наистина, се печата въ 6000 ек. ала не се праща въ толкова екземпляра, какъ то, това става и съ „Пастирско дѣло“: Смѣткитѣ на „Християнка“ и другитѣ издания на Братство-

то, по решение на Св. Синодъ сж отдѣлени отъ тия на манастирския бюджетъ въ смѣтки съ свой специаленъ бюджетъ: „Християнка“ и изданиа на „Бѣлия Кръсть“. Наистина, въ бюджета на манастиря нѣма приходно перо отъ „Християнка“, ала има приходно перо отъ *сто хляди лева подь название: отъ „Бѣлия Кръсть“.*

Доброжелательтъ на „Християнка“ и Братството, намѣсто да пише изъ „Пастирско дѣло“, цомъ дава ухо на клюки, можеше да съобщи тия клюки въ Св. Синодъ и да иска ревизия, но не и да постъпва тѣй, както е постъпалъ.

Оше единъ отговоръ на „Пастирско дѣло“. Писа се въ сжщия вѣстникъ, че „некрасиви работи“ се слушало за „Бѣлия Кръсть“, че сестри били напушчали, че се приемали сестри съ по-ниско образование, и пр. *Отговаряме:* Братството е ново и трудно дѣло. Игумена на най-дисциплинарнитъ у насъ манастири—Преображения, казва: „Отъ четиридесетъ ученици, четири като се задържатъ, и това е добъръ процентъ“. Слава Богу, до сега процентътъ въ „Бѣлия Кръсть“ е не 10%, а 80%. Какво, прочие, има отъ това, че хора, дошли въ братството и, намѣрени за негодни, били изпѣдени, и тѣ отъ злоба приказвали разни глупости? Това говори само за възпитанието на подобни лица. Въ Братството има 25 сестри. Всички доброжелатели, могатъ да отидатъ въ Братството и разпитатъ тия 25 сестри и ще видятъ какво значение иматъ клюкитъ на

изпѣденитъ сестри. Устава на братството позволява да се приематъ сестри и съ първоначално образование, а не както пише П. Д., безъ да надникне въ устава. За щастие, обаче, въ Братството приемането на лица съ първон. образование е ограничено до минимумъ. Нека се посочи и на единъ манастиръ у насъ, въ който да има тѣй строга войнишка дисциплина, както въ Братството. Братството, въпреки клюки и интриги съ Божията милостъ, напредва и крепне. Дай Богъ на всички учреждения у насъ да правятъ такъвъ успѣхъ, какъвъ [има до сега „Бѣлия Кръсть“, благодарение безплатния трудъ само на едно лице—учителъ и основателъ. Нека се посочи, кое да е учебно заведение, (напримѣръ Духов. Семинария или Свещ училище, които иматъ по десетки души учителски персоналъ), което на втората дина да е изкарало хора, които да иматъ куража и подготовка изъ градове и села, даже и въ столицата, въ църкви и салони, да даватъ проповѣди, сказки и концерти!... Ние не искаме да хвалимъ Братството. Ала завистъта на интригантитъ ни заставя да посочимъ на тоя фактъ, за да не остане обществото подь впечатлението отъ клюкитъ на лошитъ хора.

Духовна екскурзия

Тая есенъ десетъ сестри направиха обиколка на градоветъ Айтосъ, Карнобатъ, Ямболъ и с Кричимъ. Отъ Айтосъ о. П. Шехеновъ пише до единъ отъ редакторъ на „Християнка“. „Въ писмото си нищо не спо-

менувате за сестритѣ. Сигурно не знаете, че 10 сестри—4 монахини и 6 ученички—сж къмъ нашия край най-после следъ толкова писане и покани, па дори и лично, когато бѣхъ по освещаването. Тѣ сж сега къмъ Кричимъ... Тия съвременни апостолки, мили и незабравими сестри, съ своето хубаво пѣснопѣние, превъзходни сказки и декламации и посещенията си, оставиха неизгладими отлични спомени. Сториха просто чудеса. Азъ, братството ни и множество християни сме визхитени отъ тѣхъ, отъ тѣхната работа. Тѣ обещаваатъ още твърде много. У тѣхъ има талантиви, а особено П.—тая отлична Ви казвамъ ораторка и деригентка на хора. Тѣй достойно, кога излиза на катедрата, но и тѣй тиха, блага и мила. Това ме удивлява и обърна вниманието на мало и голѣмо, па дори всички я запомнили и съ благоговѣние произнасятъ името ѝ. Нѣмамъ думи, съ които да предамъ впечатленията си отъ нея, която е една голѣма сила и прави честь на Св. ни Църква и на това мило и превъзходно дѣло — „Бѣлия кръсть“, чийто виновникъ сте. Не по-малка сила е и учениката Р. Богъ да ги поживи. Ще се искажа въ „Паст. Дѣло“, (не видѣхме!) па може и другаде...

Въ брой 309 отъ 2.XI т. г. на в. „*Лунджа*“, излизащъ въ Ямболъ, четемъ:

„*Духовенъ Концертъ*“. На 22 октомври т. г. въ театралния салонъ на читалище „Съгласие“, монахинитѣ отъ „Бѣлия Кръсть“ при Кориков. мона-

стиръ, на брси десетъ, дадоха концертъ, който, по *своята* разнообразна и добре наредена програма, направи особено впечатление на публиката.

Често пжти Ямболъ се е удостоявалъ съ посещенията на добри артисти, обаче, като тѣзи монахини, които представиха концерта, нашето гръжданство не е виждало. Публиката съ възхищение посрещаше всѣко явление на монахинитѣ на сцената и въ края на всѣка часть отъ програмата ги изпращаше съ бурни ржкоплекскания. Отъ изпѣтитѣ въ хора духовни пѣсни: „Царю небесний“, „Бѣлия Кръсть“, „Смѣло съ вѣра“, „Вънецъ на Христа“ стана явно, че монахинитѣ притежаватъ несъмнено дарби въ гласово отношение и сж добре школовани.

Декламациитѣ, „Монахиня“ и „Християнка“ сжщо бѣха отлично издекламирани.

Сказката „Възражения противъ вѣрата въ Бога“, макаръ и да не бѣше придружена съ теологически доводи, направи особено впечатление на публиката!

Отецъ Василь Г. Липчевъ, енорийски свещеникъ въ с. Кричимъ, (за образцовата пастирска дейность и нелициприятие на когото всички свидетелствуватъ), кой знае защо, понеже никога не е писалъ о. Абаджиеву писмо, (сигуръ подъ впечатленията на онова, което е видѣлъ у сестритѣ и онова което е слушалъ въ *тайното заседание* отъ тайнитѣ доклади на конгреса и *тайнитѣ* клюки и интриги по улицитѣ) пише съ дата 31 окт. 1924 год.: Ваше

Високопреподобие, много уважаеми о. Абаджиевъ. Братството „Бълъ Кръсть“ бѣше въ Кричимъ. Сестритѣ престояха четири дни и блѣсково изпълниха задачата си. Тѣ допринесоха твърде много за съживѣването на енорията ми и издигането съзнанието у братственитѣ членове. Тѣхното умилително пѣние проникваше дълбоко въ сърдцето и издигаше въ небесата. Пламеннитѣ имъ и прочувствени слова галѣха душата и я възбуждаха за новъ животъ. Впечатленията не се поддаватъ на описания. Азъ съмъ цѣлъ възхитенъ. Почувствувахъ силна армия задъ себе си и не ме е вече страхъ отъ борбата съ злото и мрака. Хвала на сестритѣ за тѣхната ревностъ и самоотвержение, но по-голъма хвала на Васъ, които създадохте и крепите този толкова на-

времененъ и полезенъ за църквата институтъ. Продължавайте да го окриляте и подкрепяте. Не обръщайте внимание на дребнавитѣ личности, които съ инсинуации, клевети, подбуждани отъ завистъ, се опитватъ да хвърлятъ калъ върху това свето дѣло. Следъ това което видѣхъ, чухъ и разбрахъ, мисля, че е светотатството а се говори или пише противъ „Бѣлия кръсть“ и неговитѣ създатели. Напредъ, о. Абаджиевъ, и все напредъ! Гледайте да не увѣхне това цвѣте, което прѣска аромата на Божията правда и любовъ. Ако ви е нужна нашата помощъ, искайте я. И ние ще ви я дадемъ. Братски ви целува и сърдечно поздравява Свещ. В. Г. Липчевъ*.

Нека това послужи за отговоръ на всички критикари, интриганти, клюкари и завистници!

П О Щ А.

Г-НЪ ТРАНД-ЛОВЪ ОТЪ ЕДНО ПАЗАРДЖИШКО СЕЛО ПИШЕ: П. Г: Като всѣки добъръ гражданинъ не мога да не изкажа радостта си, която ми донесе 5 книжка на сп. „Християнка“ съ изненадваше повдигнатия въпросъ, относно превеждането на български житията на светиитѣ. Съ прочитането на първитѣ още думи, ме обвзе едно особено възлнение. Азъ поздравявамъ въ случая както непознатия за мене отецъ Борисъ Георгиевъ — Литаковски енорийски свещеникъ, така и всички други, които работятъ за осъществяването на това многоочаквано отъ мнозина дѣло, съ което ще се попълни една празнина, която не би трѣбвало да се търпи до сега.

Напълно подържамъ похвалната инициатива и изказвамъ готовността си да бѣда редъвенъ абонатъ на „Житията“, като предплащамъ всѣ-

ки томъ. Въпреки че средата между която се намирамъ е малко особенна въ това отношение, но ценейки високо подкрепата на това дѣло, азъ изявявамъ предъ Васъ моето горещо обещание, че по възможность ще се потруда да въздействувамъ и на други да направятъ сжщото, Желателно е, щото не само всички абонати на „Християнка“, но много и много други да подкрепятъ издаването, за да върви работата по-успѣшно, та въ едно недалечно бъдеще, имайки предъ себе си тази тъй мила нова рожба, общо да ѝ се радваме.

Като имамъ предъ видъ всичко това, което ми е говорено, както и което съмъ челъ за братството „Бѣлъ Кръсть“, плюсь онова, за което ми се е удавало случай лично да видя и чуя отъ сжщото, то азъ немога да не призная неговиятъ успѣхъ и заслуга, дължащи се без-

спорно до голѣма степенъ на ржководителитѣ му, поради което заслужаатъ обща похвала.

Отъ вси ко туй явствува, че братството напълно заслужава да бжде подкрепено, а още повече пѣкъ за такова едно начинание. Ето защо, тѣзъ оставамъ съ убеждението, че мнозина ще се проникнатъ дълбоко отъ съзнанието и съ удоволствие ще подкрепятъ издаването превода на „Житията“.

— Дано бжде така. Впрочемъ, пожелавамъ по-скорошно започване и благопоклонно завършване на работата.

ОТЪ ЯМБОЛЬ, ИБРИШИМОВЪ ПИШЕ: Който обича „Християнка“ който симпатизира на дѣлото на „Бѣлия Кръстъ“, който е труженикъ на дѣлото Христово... този зовъ на хубавото и навременно списание ме кара съ младежка жарь въ сърце да посветя скромнитѣ си сили още отъ ученическата скамейка въ полза на евангелския идеалъ.

Днесъ всички къмъ всичко се стремимъ — доброто отхвърляме. Христа не търсимъ.

ОТЪ ПЛОВДИВЪ, ТР. ТОДОРОВЪ, УЛ. АРДА № 5, НИ ПИШЕ: Колкото пжти и да съмъ взималъ въ ржцетѣ си нѣкоя книжка отъ сп. „Християнка“, азъ съмъ идвалъ въ възторгъ отъ това, което чета въ нея. Незная, що за сила има въ нея, та тѣй прилича човѣка. Става вече 5 пжти какъ изчитамъ книжкитѣ отъ I-та годишнина на списанието, безъ да усѣщамъ нѣкаква досада. Въ нея може да намѣри утѣха всѣка измъчена душа. Въ нея човѣкъ ще намѣри храна и питие за душата си. Колебаещиятъ се въ вѣрата ще намѣри стѣлбъ, о който да се опре. Тя („Християнка“) е въ състояние даже и на най-безвѣрния да отвори очитѣ, като му казва, чрезъ статията „Анкета соедъ учититѣ“, какво е мнението на тѣзи учени за такива като него. Въобще тя дава на всѣкого нужно. Книжкитѣ съмъ взималъ отъ другаде и съмъ ги прочиталъ. Ще моля почитаемата редакция да ме извини, за дето до сега не съмъ се абониралъ за единственото у насъ въ България списание за християнското семейство, тѣй като съмъ пренебрегналъ единъ дългъ. Дългъ казвамъ, защото всѣ-

ка кжща трѣбва да получава туй списание. Но народна поговорка казва: „По-добре късно, отколкото никога“, за това, азъ, макаръ и късно, желая да бжда записанъ за абонатъ за презъ II-та годишнина на туй списание. Ето тукъ изпращамъ и 40 лв.

Като възхвалявамъ сп. „Християнка“ за благотворното и влияние средъ хората, и за всичко което дава на жаднитѣ за словото души, благопожелавамъ изданието и за многая лѣта.

ОТЪ БУРГАСЪ, Г. ВЕЛЧЕВЪ, НИ ПИШЕ: Дълбоко трогнатъ отъ списването на почитаемото Ви списание, азъ не мога да остана индеферентъ, безъ да изразя своитѣ добри впечатления. Като абонатъ отъ втората годишнина, достатѣчни бѣха само тритѣ броя, за да изпитамъ голѣма наслада и безгранична привързаностъ къмъ детодето отъ Васъ свето дѣло...

Благодарение „лошитѣ“ условия, при които е пораснала по-голѣмата частъ отъ дешната младежъ, нейния характеръ се отличава съ неизвестни черти, които представятъ своя духъ убить и се иамиратъ въ едно песимистично състояние.

Ту търсятъ утѣха, търсятъ обновление на прегазената си душа въ разни литературни списания, но не могатъ да намѣратъ. Напротивъ въ нѣкои отъ тѣхъ тѣ намиратъ отвратителното въ живота и това ги още повече огорчава...

Но всредъ тоя хаосъ на живота, като истински лжчъ на духовно обновление, срѣщнахъ сп. „Християнка“.

Показвайки пжтя на живота, истинския пжтъ, който е оросенъ само отъ чистата любовь и радость, играйки сжщо така възпитателна роль, сп. „Християнка“ не може да не трогне всѣка страдална душа...

Но доста, смѣя най-после да ви поднеса моитѣ благопожелания за грамадни успѣхъ, въ който не се и съмнявамъ, защото истината и правдата Божия винаги и навсѣкжде възтържествува. Простете ме!

ОТЪ СТАНИМАКА, ЕЛЕНА ВЛ. ТАКЕЛОВА НИ ПИШЕ: „Първата годишнина на полезното списание сп. „Християнка“ съмъ получавала редовно, като съмъ била много доволна, вследствие на което за II го-

дина желяз пакъ да го получавамъ, като записвамъ и други 6 абонатки, мои роднини.

ОТЪ ПЛОВДИВЪ Ат. П. Мари новъ ни пише: „Изпратихъ Ви сумата 40 лв. съ молба да изпращате „Християнка“ на г-ца Марийка К. Попова с. Л. Русенско. Въ това село, освенъ партизански вестници, нищо друго не се получава, затова. Необходимо е вестяването на сп. „Християнка“, за да покаже на християнитъ, кжде е и въ какво е тѣхното предназначение. Да ги научи на смирение, милосърдие и любовъ, а не „кръвъ да лѣятъ“, както ги учи получавания тамъ в. „Селянинъ“. Побързайте съ изпращанието, защото е необходимо сп. „Християнка“ тамъ, иначе тия партизански в-ци ще замърсятъ скоро чиститъ сърдца на наивнитъ селяни съ партизанството!

ОТЪ РУСЕ, ВАСИЛКА КРУТЕВСКА НИ ПИШЕ: При малко свободно време ходя по агитация да записвамъ познати и непознати за тѣй доброто списаниѣ. Вѣрвамъ и се надѣвамъ, че ще мога и за напредъ още да запиша, но сега само тия. Ще се потрудя, че и Всевишния, ако ми помогне, пакъ ще Ви изпратя . . . Азъ не намирамъ думи, съ които да Ви изкажа радостта отъ съдържанието на първитъ две книжки на „Християнка“. Азъ се чувствувамъ тѣй доволна, че когато чета, мислено се унасямъ и ми се чини, че се намирамъ предъ Бога, или най-малко, предъ нѣкой светия и разговарямъ съ Него. Най-последно, моля Всевишния да Ви подкрепя за напредъ и все тѣй бодрѣ да следвате дѣлото си. Най-малка Ваша сестра въ Христа.

Библиография

Излезла е вече втора книжка на хубавото дѣтско списание „Росица“, издавано отъ известнитъ наши поети *Любомиръ Бобевски* и *Дим. Христоровъ*.

Списанието — както личи отъ излѣзлитъ две книжки — ще дава на разбранъ за децата езикъ здрава духовна храна. Днесъ, когато обществения моралъ се подкопава отъ безспиренъ стремежъ за сутеенъ животъ, когато вредъ се ширятъ отрнциането, умразата, лукавството и подлостъта, редакторитъ на списание „Росица“ действително изпълняватъ не само единъ литературно просвѣтителенъ, но и единъ свой християнски дългъ. Прави имъ честь!

Списанието е илюстрировано и изпъстрено съ изящни рисунки на видни наши художници. Годишенъ абонаментъ 30 лв., платими наведнѣжъ. Адресъ: София, Бул. „Сливница“ № 191, за сп. „Росица“.

ПРОДЪЛЖАВА СЕ ПОДПИСКАТА

за записването за II годишнина на илюстрираното

СЦ. „ХРИСТИЯНКА“

предназначено за българските християнки и християн като семейство. Въ продължение на една година „Християнка“ дава двадесетъ коли голѣмъ форматъ, съ най-разнообразно, подбрано съдържание. Годишенъ абонаментъ е 40 лева въ предплата Най-ертино списание у насъ

Който обича „Християнка“, който симпатизира на дѣлото на „Бѣлия Кръсть“, който е труженикъ на дѣлото Христово, той ще отдѣли отъ времето си и ще се постарее да запише абонати за „Християнка“. Уважаема досегашни абонати, богоговѣйни отци и пастири, потрудете се да запишете **НОВИ** абонати, особено средъ учащата се женска младежъ. „Християнка е добъръ апостолъ на нивата Христова.

Записалиятъ най-малко десетъ **НОВИ** абонати (които не сж били такива презъ I-та година), събралиятъ и внеслиятъ абонамента имъ ще получи подаръкъ новото издание на „Бѣлиятъ кръсть“.

Библия въ картини,

— изящно илюстрирано издание форматъ ($\frac{1}{32}$ отъ $\frac{63}{95}$) съ повече отъ 240 картини изъ Вехтия и Новия заветъ, съ приложение — обяснения на картинитъ — около 25 колъ. Това е **НОВО**, до сега не бивало у насъ издание. Който го има ще притежава едно отлично пособие за изучаване Св. Библия, ще има единъ прекрасенъ албомъ отъ свещени картини, единъ отличенъ подаръкъ за деца и възрастни.

Изданието ще бжде на финна бѣла хартия, луксозно подвързано. Ще струва 80 лева, обаче отдѣлно нѣма да се продава, а само ще се дава като подаръкъ на ония, които се потрудятъ по горния начинъ за „Християнка“.

Който запише три **НОВИ** абонати и внесе абонамента, ще получи даромъ 20 илюстрирани пощенски картички съ библейски картини, издание на „Бѣлия Кръсть“. Записалиятъ 6 абонати — ще получи 50 пощенски карти. Записалиятъ петнадесетъ абонати — освенъ „Библия въ картини“, ще получи подаръкъ книгата „Св. Ив. Рилски и неговия манастиръ“, както и отъ всички излѣзли № на изданията „Вѣра и животъ“. За повече отъ 15 абонати — съответното число на горнитъ премии.

Разпространявайте „Християнка“. Нека това списание влезе въ всѣка християнска къща.

Адресъ: София, Св. Синодъ, „Християнка“. Възползвайте се отъ прекрасната премия! Станете настоятел!

ЦЕНА 16 ЛЕВА

Печатница „ПОЛИТИКА“ — ул. „Раковски“ № 60 — София

Телефонъ № 284.